

①

עש"ו

עמ"י

וזאת התורה אשר שם משה לפני בני ישראל על פי ה' ביד משה
תורה צוה לנו משה מורשה קהילת יעקב
זכרו תורת משה עבדי אשר צויתי אותו בחרב על כל ישראל חקים ומשפטים

ספר מצות גדול

סמ"ג

עשה

לרבינו משה ב"ר יעקב ז"ל מקוצי

עם ביאור ר' אייזיק שטיין ז"ל
וחידושי ר' אליהו מזרחי ז"ל
וקונטרס דרך מצותיך מבעל משנה למלך

ועם מפתח מפורט על כל ענינים
ומפתח על כל תוספות לפי סדר הש"ס המובאים בסמ"ג

נערך ונסדר בעזרת החונן לאדם דעת

ע"י

אלתר פנחס פרבר

תשנ"א לפ"ק

ענין ה"ז חג - י"ג
(צ"ע קצ"טן ע"ג ע"ג אה"ק)

ביאור מהראש
 דאין לו כח לחייב
 עיסתן בלא רשות
 וכו' והייט נרש לקיש
 דלקמן. ו' נמי מינו
 דעתו ללקח לנסוף
 פירוש דעתו ללקח בלא
 חס פטור לרש פירוש
 שפירש שמתין להחיות
 עלה מדעתן כלומר
 רש לקיש שפסקה
 ממעשה זו לרבי יוחנן
 סני דמטוס הכי
 קמי דפטור הויל
 ויכירי עלה דעתן:
 ומהר"ן רבי יוחנן
 כו' פירוש לאו היינו
 טמאם דממתין אלא
 מטוס דדעתו ללקח
 בלא ומטוס הכי פטור,
 ומקשה וכן הנחמוס
 שפירש טמא כו'
 לנחמוס הויל ופירש
 לן דיש כח דיד הנחמוס
 למרש עלה דעתן אס
 ק תלי ית אס דעתו
 למתן בלא וכו' כוס
 דין הנחמוס כיון שכל
 הכח כשטמא ללקח
 בלא דפטור והתן
 נחמוס שפירש שאר
 כו' ומשני נחמוס לא
 דעתו כו' הא דמתן
 הכס דנחמוס מיני
 מיירי נחמוס נחמוס
 שפירש למכור וכו' נחמוס
 שפירש לקוחות כו'
 אלא הכא שפירש על
 כו' נחמוס וכו' מיירי
 דעתו נחמוס נחמוס
 ללקח בלא או אפילו
 כדעתו נחמוס לר
 ללקח בלא וכו' אלא
 פירש רבי יוחנן אפילו
 מלשון ומתנה עלה
 לי למש הידועתמי
 ושפירש הפס"ג:
 איזהו זרוע מן
 הפרק של ארכובה
 היינו סני הנחמוס
 הנחמוס פס הראש
 עד סוף של נגל
 דהיינו פרק האלמני
 שמתחברת עד הקולות
 ק' מוח מפרש
 רש דפרק הודע
 ומתחיל שפירש לקמן
 דף תצ"ו עמוד
 ה' שנאמר הודע

עוד שנינו בפ"ג (מ"ה) העושה עיסתו עם הנכרי
 אם אין לישראל כשיעור פטורה מן החלה
 משמע (ע"י סה"ס טז - טז) הא עם ישראל אחר
 חייב בחלה ויש לפרש דה"ה שני ישראלים יחד
 דפטורים והא דנקט נכרי להשמיענו דאם יש
 בשל ישראל כשיעור שחייבת אע"פ שעירבה
 בשל נכרי אבל רבינו יצחק כרבי שמואל מפרש
 דההיא דנשים פטורות מחלה זהו בשנתנו קמה
 כל אחת לבדה לנחתום והוא עירבן ועשה עיסה
 יחד שלא מדעתן דאין לו כח לחייב עיסתן בלא
 רשותן אי נמי מיירי שדעתו לחלקה בסוף ולכך
 פטורה וכן מוכיח בירושלמי (מ"ה פ"ה ה"ה ושי
 ר"ש מ"י) זה לשונו הממרח כרו של חבירו שלא
 מדעתו ר' יוחנן אומר נטבל ריש לקיש אומר
 אינו נטבל מתיב ריש לקיש נשים שנחנו קמה
 לנחתום אם אין בשל אחת מהם כשיעור פטורה
 מן החלה פירוש ששוכר שערבן נחתום שלא
 מדעתן כאשר ביארנו למעלה ומתוך רבי יוחנן
 שניא היא שכן העושה עיסה על מנת לחלקה
 פטורה מן החלה וכן הנחתום שעשה עיסה כדי
 לחלקה לבסוף בתמיה והא תנן נחתום שעשה
 שאור לחלק חייב בחלה נחתום לא בדעתו
 הדבר תלוי כי אם בדעת הלקוחות הדבר תלוי
 שמה ימצא לקוחות שיקנו הכל ביחד ולא יצטרך
 לחלק למדנו מכאן ששני בני אדם שנילושה
 עיסתם ביחד מדעת שניהם וגם אין דעתם
 לחלקה וליקח כל אחד ואחד חלקו אלא לאכול
 יחד חייבת בחלה בין לר' יוחנן בין לריש לקיש
 ואע"פ שאין כשיעור בחלק האחד לבדו אלא
 בין שניהם ואפילו נילושה ונתערבה שלא מדעתן
 נטבלת אליבא דרבי יוחנן ומכל מקום המפריש
 חלה צריך ליקח רשות מכל בעלי עיסה גבי
 תרומה כתיב כן תרימו גם אתם ודרשינן (קידושין
 מ"ה, ג) לרבות שלוחכם ואמרינן (גימ' נ"ג, ב) מה
 אתם לדעתכם אף שלוחכם לדעתכם. ל

כל המפריש חלה מברך בא"י אמ"ה אקב"ו
 להפריש חלה בין בארץ בין בחוצה לארץ
 כך כתב רבינו משה (פ"ה הל' י"ב) ורבינו ברוך
 בספר התרומה (פ"ד) ויש שמברכים להפריש
 תרומה כי חלה שם העוגה היא. מ

קמב

למח לכתן הודע והלחיים והקינה שאלמר (דברים י"ג, א)
 ונתן לכתן הודע והלחיים והקינה.
 פה"מ מ"ע קמב - יראים קמט(שט) - חינוך חקו
 כתוב בפרשת שופטים וזה יהיה משפט הכהנים
 מאת העם מאת זובחי הזבח אם שור אם
 שה ונתן לכהן הזרוע והלחיים והקבה ושנינו

בפרק הזרוע (סו"ן ק"ה, ג) וכל עיקר המצוה שם
 איזהו זרוע מן הפרק של ארכובה עד כף של יד
 פירוש שהם שני אברים מעורין זה בזה ומסיים
 שם במשנה והוא של נייר וכנגדו ברגל שוק
 רבי יהודה אומר שוק מן הפרק של ארכובה
 עד סוכך של רגל איזהו לחי מן הפרק של לחי
 עד פיקה של גרגרת שהיא טבעת הגדולה עם
 הלשון שביניהם הכל לכהן, ומצוה לתת זרוע
 ימין שנאמר הזרוע המיומן שבזרועות והלחיים
 למאי אתא לאחויי צמר שכראשי כבשים ושער
 שבזקני תישים שאין מפשיטין ולא מולגין אותן
 אלא ניתנים בעורן ובצמרן, והקבה למאי אתא
 לרבות חלב שבתוך הקבה ושעל הקבה פירוש
 דאיתורא ודאקשחא וכבר נהגו הכהנים להניח
 חלב הקבה לבעלים (פ"ט יראים קמט ט"ז).

אחד השוחט לאכילת אדם או לאכילת גוים או
 לאכילת כלבים או לרפואה חייב במתנות,
 וכהמת השותפים חייבת שנאמר וזבחי הזבח,
 הכהנים פטורים מן המתנות שנאמר מאת העם
 והלוויים הם ספק אם הם בכלל העם לפיכך אין
 נוטלים מהם ואם נטל מהם הכהן לא יחזיר,
 בר"א בשוחטים לעצמם אבל כהן ששחט ומוכר
 לשוק מסקינן שם (סו"ן ק"ה, ג) שממתינים לו
 שתים ושלשה שכתות מכאן ואילך מוציאים
 ממנו המתנות ונותנים אותה לכהנים אחרים ואם
 קבע בית המטבחים למכור אין ממתינים לו
 אלא מוציאים ממנו מיד ואם נמנע מלידת מנדין
 אותו עד שיתן (פ"ט ומכיס פ"ט הל' ו"ט).

בהמה שלא הורמו מתנותיה מותר לאכול ממנה
 שאינה דומה לטבל שהרי מתנות כהונה
 מובדלים והמתנות עצמם אסורים לישראל
 לאוכלן אלא ברשות כהן ואמר רב חסדא (ק"ה
 ג) שאם עבר ואכלן או הויקן או מכרן אינו
 חייב לשלם מפני שהוא ממון שאין לו תובעין
 ידועין, עוד שנינו בפרק הזרוע (ק"ה, ב) אמר
 לטבח מכור בני מעיים של פרה זו והיו בה
 מתנות נותנם לכהן ואינו מנכה מן הדמים לקחן
 ממנו במשקל נותנם לכהן ומנכה לטבח מן
 הדמים, המשלה כשר לחבירו והיו בה מתנות
 אינו חושש שמה עבר זה וגולן, מקום שאין בו
 כהן מעלה המתנות בדמים ואוכלן מפני הפסד
 כהן ויתן הדמים לכל כהן שירצה, אמר רבא
 (ק"ה, ג) הרצה ליתן מתנות לכהן אחד נותן ואם
 רצה לחלק אותם לא יתן חצי קבה לאחד או
 חצי זרוע לאחד אלא זרוע לאחד וקבה לאחד
 ולחיים לשנים שנאמר נתן לו שיהא בה כדי

הליכות עולם
 ל ע"י ציבורים פ"ו
 הל' ט, כ וי"ד טז
 קט"ו ג, ד - על
 קט"ו ג, ג וע"י
 תעשר פ"ג הל' ו
 מ ע"י יו"ד טכ
 קט"ו ט
 ג ע"י ציבורים פ"ט
 הל' י, יע וי"ד ט"א
 קט"ו ט, ג, ד
 וע"י מעה"ק פ"ט
 הל' י
 ט ע"י יו"ד ט"א
 קט"ו כ, כ, כד

המיומן שבזרועות מן ה"ה ימיכה והודע דרש להכי מקשה נמר הכי נמרח ס"ה דהלחיים והקינה מלי דרש נכו ומשני להכי אמר ר' ושעל הקבה פירוש דאיתורא
 והקשמה ענינה מתורשתי לשל דף מ"ט נמרח ג' ואמר שם שאלמרחי הס נכילה מטוס חקור מלג נגני ככל ולמי ארץ ייראל דאיתורא ממר ודאקשחא אסור לסלי עלמא
 ולמי אלא למשום שרתי ולשאר לריס:

3

זכורים (ה"י) דאין התנור מנרפן וטעמו משום דאיפסיקא הלכתא כרבי אליעזר משמע דלאפוקי רבי יהושע נמי הוא דאיפסיקא אצל מדברי הרא"ש בהלכות חלה (סי' ה) גבי הא דמתן (פ"ג מ"א) כיוון שהיא נותנת את המים מנגנת חלטה משמע שהוא קוצר שהתנור מנרפן טו. והרשב"א צפסקי חלה שלו (שם) כתב אפשר היה לומר דרבי יהושע תנור ולא סל קאמר ורבי אליעזר אפילו הסל מנרף וכל שכן התנור אבל צירושלמי (חלה פ"ג ה"ג) גרסינן אית תנא תני הסל מנרף ואין התנור מנרף ואית תנא תני התנור מנרף ואין הסל מנרף וכיון שכן מסתברא דחלטה הארץ דאורייתא אין בכל דין בתנור מנרפין וחייבין בחלה מספק אבל בחולה לארץ דוקא בכל כרבי אליעזר והר"ם כתב אבל התנור אינו מנרפן ולא חילק בין בארץ בין בחולה לארץ ולא ידעתי מי הביאו לידי כך עכ"ל ואפשר לומר שהרמב"ם מפרש דהני תנאי דפליגי צירושלמי הם רבי

סימן שכו

פרטי רמזי דינים המבוארים בזה הסימן

[א.ג.א.א] שתי נשים שלשו כל אחת קב לבדו והושיבו יחד או שנתנו קמח לנחתום ועירבו: [ב] עשה עיסה גדולה לחלק: [א.ב.] לש קב קב לבדו ונתערבו או נתן הקמח לנחתום ועירבו: [א.ג.] שנים שלשו כל אחד קב לבדו ונתערבו: [ד] שנים שלשו יחד כל אחד קב וחלקום והוסיף כל אחד רובע הקב על שלו: לש שני קבין והיה בדעתו לחלקן וחלקן והוסיף על כל אחד רובע: לא היה בדעתו לחלקן וחלקן: [ה] המפריש חלה מעיסה שאין בה כשיעור: שתי עיסות שאין בשום אחת כשיעור והפריש מכל א' ונתערבו:

(א) (א), (ג), (ה) שנים שלשו כל אחד ואחד קב לבדו והושיבו יחד או שנתנו הקמח לנחתום ועירבו אינו מצטרף: ב (ג) ואפילו עשה עיסה גדולה [א] לחלקה בצק פטורה והני מילי איניש

שכו א שנים שלשו כל אחד ואחד קב וכו'. משנה ריש פרק ד' דחלה ז' נשים שעשו שני קבים וגעו זה זה אפילו הם ממין אחד פטורין ורבינו כתב ונשכו לפי שהאי וגעו פירושו אפילו נגעו ונשכו והטעם דכיון דמקפידות אין להם צירוף כלל אפילו נשכו וכן כתב הרמב"ם ריש פרק שביעי (ה"א): וכו"ש או שנתנו הקמח לנחתום ועירבו אינו מצטרף. משנה פרק קמח דחלה פירוש שהנחתום עירבן שלא מדעתן דאילו עירבן מדעתן כדי שיאכלו יחד לאחר אפייה מצטרפין והכי נקטינן וכך פסק בשלחן ערוך (סי' ג) ולא כמו שפסק ספר התרומה כרבי יוחנן דפליג אריש לקיש צירושלמי דאפילו עירבן שלא מדעתן מצטרפות ומביאו בית יוסף דלימא ובכסף משנה סוף פרק ששי (ה"ט) האריך דין זה ע"ש: ב וכו"ש ואפילו עשה עיסה גדולה וכו'. פירוש צעל הבית שעשה עיסה גדולה לחלקה לצני

צניו ליתן לכל אחד חלק אחד שלא יהא צו כשיעור פטורה שהרי דעתו תלוי ליתן לכל אחד ואחד ומסתמא ודאי לא יחזור מדעתו אלא שיחלקה לחלקים קטנים שאין בהם כשיעור הילכך פטורה אבל נחתום העושה עיסה לחלקים קטנים לצאים לקנות ממנו מעט מעט פחות משיעור אין הדבר תלוי בדעתו דאם לא ימלא קוניהם שיקנו ממנו דעתו לאפוח כולו לעצמו אי נמי ימלא קוניהם שיקנה הכל כאחד ולא יחלקנה לחלקים הילכך חייב הנחתום להפריש חלה בעודה צרשומה: ויש נוהגים לקנות מן הנחתום חלק אחד מעיסה

שכו (א) שנים שלשו כל אחד ואחד קב לבדו והשיבו

יחד וכו'. משנה פרק ד' דחלה (מ"א) ז' נשים שעשו ז' קבים וגעו בן זה זה אפילו הם ממין אחד פטורים:

א וכו"ש או שנתנו הקמח לנחתום ועירבו אינו מצטרף וכו'. פרק קמח דחלה (מ"י) מן נשים שנתנו לנחתום לעשות להן שאור אט אין בשל אחת מהן כשיעור פטורה מן החלה ופירש הר"ם נשים שנתנו לנחתום לעשות להן שאור וצין כולן יש כשיעור ולש הכל צנת אחת שלא מדעתן. וכן פירש סמ"ג (עשן קמח רג ע"ד) בשם ר"י ג' כלומר דאילו מדעתן מצטרפין ולמד מאכל לנשים שנילושה עיסתם יחד מדעתם ואין דעתם לחלקה וליתקן כל אחד חלקו אלא לאכול יחד שמצטרפין ומיהו אחר כך כתב דלרבי יוחנן דפליג צירושלמי (פ"א ה"ה) אריש לקיש אפילו נתערבה שלא מדעתן מצטרפת וכן פסק בספר התרומה (ריש סי' פג) כרבי יוחנן ד':

ב וכו"ש ואפילו עשה עיסה גדולה לחלקה בצק פטורה והני מילי איניש דעלמא אבל נחתום העושה עיסה לחלקה בצק חייב. גם זה צמנה שם נחתום שעשה שאור לחלק חייב צמנה וגרסינן צירושלמי (שם) אמר רבי יוחנן העושה עיסה על מנת לחלקה צק פטור מן החלה אמר ליה והא תנינן נחתום שעשה שאור לחלק חייב צמנה [א] לא תמיצני נחתום נחתום לאו דדעתו הדבר תלוי שמא ימלא לקוחות ונטבלו מיד [ח] כלומר אם ימלא מי שיקנה הכל כאחד לא יתלק וכתבוהו הר"ם (ד"ה ונשים) והרא"ש (ה"א חלה סי' ג) וגם הרשב"א צפסקי חלה שלו (שער ז) ונראה שהיה גורם שמא לא ימלא לקוחות וכו' שכתב שאם לא ימלא מי שיקנה ממנו עומן

פרישה

שכו (ה) שנים שלשו כל א' ואחד קב לבדו והשיבו יחד. כ"ל: (ועירבו אינו מצטרף. דוקא שעירב שלא מדעתן דאילו מדעתן מצטרפת. כ"ל: יוסף. עד כאן המגיה): (ג) ואפי' א' עשה העיסה. כ"ל: [א] לחלקה בצק. פירוש ליתן הבלק לנשים הרצה לכל א' חלק שאין צו שיעור חלה פטור אצל אס אין דעתו לחלקה צק אף על פי שדעתו לחלקה אחר אפייה חייב והסמ"ג חולק בזה. בית יוסף:

הגהות והערות

[טו] צ"ע דהרא"ש כתב כן להריא ה"ל "ואע"פ שאין בכור אחד חמש רבעים מ"מ התנור מצרפן" וכתב הדברי חמודות שם (אות לו) שגם מהר"ש משמע כן: [טז] המל"ם (וכ"כ בד"מ) הם עפ"י דפוס קניגסברג וזולנא שכתבו כן. ודע שעל אף שהביאו הב"י בברק הבית כתבה הרמ"א בד"מ ולא ציינם בשמו דכבר כתב החיד"א בשם הגדולים מערכת ספרים ערך ברק הבית ה"ל "ברק

ולכן כתב הטור "והשיבו", ויתכן דלכן נקט הב"י ונשכו שכן הוא פירוש המשנה. ובליקוט שמעוני במדבר (אות תשמז) הגירסא "ונשכו זה בזה" וכו': [ג] והסמ"ג כתבה בשם רבינו יצחק ב"ר שמואל וכתב השם הגדולים מערכת הגדולים ערך רבינו יצחק (אות שעד) שהוא ר"י הזקן בעל התוספות: [ד] ובביאור השיטות עיי' באריכות בביאור הגרי"א כאן (ס"ק ז):

גדולה ויש באותו חלק כשיעור ומפריש ממנו חלה ומצרך עליו וכך הוא מוכר מאותה עיסה להרבה בני אדם לכל אחד חלק אחד שיש זה כשיעור וכל אחד מפריש מחלקו ומצרך עליה והדבר פשוט שזה טעות חלה דהלא מיד כשגלגל הנחתום העיסה הגדולה חייב להפריש ממנה חלה אפילו הייתה דעמו למכרה לחלקים קטנים פחות מכשיעור כדפרישית כל שכן שאין דעמו למכרה אלא לחלקים כשיעור וכיון דהמזוה חלה עליו להפריש חלה ושוו פטורה כל העיסה היאך נמיר לכתלה למכור לחלקים ושהלוקחים יפרישו חלה ויברכו והנחתום לא יפריש ולא יצרך ומו דכיון דהפרישה חלה של הנחתום פטורה כל העיסה לית ליה ל למכרה לחלקים ושיצרך כל אחד

דעלמא (ד) אבל נחתום העושה עיסה לחלקה בצק חייב: (א) ואדם אחד שלש קב קב לבדו ונתערבו או שנתן הקמח לנחתום ועירבו מצטרף ואפילו שנים שלשו כל אחד קב לבדו אם נתערבו ואינן מקפידין על תערובתו אם הוא מין אחד מצטרף [א] וסתם שנים מקפידין זה על (א) זה ואינו מצטרף עד שיודע שאינן מקפידין וסתם אדם אחד אינו מקפיד ומצטרף עד שיודע שהוא מקפיד [ב] ואם אחד פת קיבר ואחד פת נאה (ב) אפילו של אדם אחד מסתמא מקפיד ואינו

דעמו לאפות כולו לעצמו וכן כתב הרמב"ם בפרק ו' (בגדים הי"ט ט) אכל הראש"ד כתב דהשגות דנראה לו דלא קיימא לן כרבי יוחנן דהא אלא כריש לקיש דפליג עליה ואמר נחתום לאו דוקא ונסתייע בזה מעובדא דירושלמי (פ"א ה"ד) ואותו ירושלמי שהביא ממנו רביה הראש"ד כפי מה שפירשו הראש"ם בפרק כל שעה (פי טו) וזהלכות חלה (פי ט) אחי שפיר כרבי יוחנן: כתב הרמב"ם בפרק ו' (ה"י) עיסת השותפין חייבת בחלה והוא פשוט ברוב פרק ראשית הגז (מולין קלה: וזה לשון הרשב"א בפסקי חלה שלו (ט) שותפות ישראל אם עשו עיסה בשותפות ולאפוחה בשותפות כל שיש בכל העיסה כשיעור חייבת אף על פי שאין לכל אחד ואחד חלה כזית וכדאימא בחוספתא (פ"א ה"י)

→ עכ"ל. ונראה מדבריו שכל שאין דעתו לחלקה צ"ק אף על פי שדעתו לחלקה אחר שהאפה מצטרפין ולישנא דרבי יוחנן דאמר העושה עיסה על מנת לחלקה עיסה יבן פטור הכי דייק דכל שאינו חולקה צ"ק אף על פי שחולקה אחר אפייה חייב אצל מדברי סמ"ג שכתבתי בסמוך נראה דלרצ"ך שלא יהא דעתו לחלקו כלל אפילו לאחר אפייה ואפשר דאורחא דמילתא נקט:

א(ב) ואדם אחד שלש קב קב לבדו ונתערבו וכו' ואפילו שנים שלשו כל אחד קב לבדו אם נתערבו ואינם מקפידים על תערובתו אם הוא מין אחד מצטרף. משנה פרק (שני) [בחלה] חלה (מ"א) שמי נשים שעשו ב' קבים ונגעו זה בזה אפילו אם הם ממין אחד פטורים וזמן שהם של אשה אחת מין בנמינו חייבת ושלא בנמינו פטור ושם במשנה (ג) נתבאר איזהו מין בנמינו וכתבתי בסימן שכ"ד (רס"ה ד"ה וכל אלו): ומ"ש וסתם שנים מקפידין זה על זה וכו' וסתם אדם אחד אינו מקפיד ומצטרף וכו'. ירושלמי טס (ה"א) וכתבוהו הרמב"ם (פ"ו ה"א-ב) והר"ם (טס) והרא"ם (פי י) [ג] סתם אשה אחת אינה מקפדת שמי נשים מקפידות אשה אחת שהיא מקפדת עשאוה כשתי נשים שמי שאינן מקפידות עשאוה כאלה אחת אם אינה מקפדת למה היא עושה בשתי מקומות אמר רבי יוחנן ידן כשאין לה מקום ללוש היה לה מקום ללוש בשתי מקומות מקפדת היא: ומ"ש ואם אחד פת קיבר ואחד פת נאה אפילו מאדם אחד מסתמא מקפיד ואינו מצטרף. גם זה טס בירושלמי (טס):

זכרה צפני ענמה משום זכרה זריכה כדאימא בפרק ג' דהאן כהן גדול (יומא דף ע"ג) דפריך ונייתי ספר חרומה אחרונה ונקרי וקא משני ריש לקיש משום זכרה שאינה זריכה וכי היכל דהתם חד גזרזא צמרי אית ציה משום זכרה שאינה זריכה הכי נמי גברי טובא צמד עיסה אית ציה משום זכרה שאינה זריכה וכו' ושרי ליה מריה לבעל הוראה זו יא' וכן קיבלתי מרצותי שאיסור גמור הוא ויש למחות ולבעל מנהג זה שהוא שלא קדין ונחשונה (שו"ת החדשות סי' מג) הארכתי בס"ד:

ג ואדם אחד שלש קב קב וכו'. משנה ריש פרק ד' לחלה וזמן שהם של אשה אחת מין בנמינו חייב ושלא בנמינו פטור: ומ"ש וסתם שנים מקפידין וכו'. טס בירושלמי עיין צמה שכתב הרמב"ם ריש פרק ז': ומ"ש ואם א' פת קיבר וכו'. טס בירושלמי וכתב בתרומת הדשן סימן קפ"ט דהוא הדין בנחת כרכוס

וכו'. ירושלמי טס (ה"א) וכתבוהו הרמב"ם (פ"ו ה"א-ב) והר"ם (טס) והרא"ם (פי י) [ג] סתם אשה אחת אינה מקפדת שמי נשים מקפידות אשה אחת שהיא מקפדת עשאוה כשתי נשים שמי שאינן מקפידות עשאוה כאלה אחת אם אינה מקפדת למה היא עושה בשתי מקומות אמר רבי יוחנן ידן כשאין לה מקום ללוש היה לה מקום ללוש בשתי מקומות מקפדת היא: ומ"ש ואם אחד פת קיבר ואחד פת נאה אפילו מאדם אחד מסתמא מקפיד ואינו מצטרף. גם זה טס בירושלמי (טס):

דרכי משה

שכו (א) ובמרדכי ריש פרק כל הבשר (ע"ד) (סי' חרפט) כתב בספר התרומה (סי' פג) עיסה של שני בני אדם כגון תלמידים טז בפני רב אחד אף על פי שאין כשיעור חלה בחלק א' מהן לבדו כיון שיש שיעור בין שניהם חייב בחלה ואף על פי שנתערב חלקם שלא מדעתם והמפריש חלה צריך ליטול רשות

(ד) אבל נחתום העושה עיסה לחלקה בצק חייב. דאם ימצא מי שיקנה הכל כאחד לא יחלק נמצא שאין ממש דעמו הראשונה שהייתה לחלק: (אם הוא מין א'. כמו שכתב בסימן שכ"ד מצטרף. עד כאן המגיה):

דרישה

שכו [א] (ופתם שנים מקפידין). וכתב הרמב"ם דעיסת השותפים חייבת בחלה ובמרדכי ריש פרק כל הבשר דתלמידים הלומדים לפני רב אחד אף על פי שאין בכל אחד שיעור חלה רק בין שניהם חייב בחלה. עד כאן המגיה: [ב] ואם א' פת קיבר ואחד פת נאה אפילו של אדם א' וכו'. והוא הדין שתי עיסות שיש באחד כרכום ובשני אין בו (מסתמא מקפיד ואינו מצטרף. עד כאן המגיה) וכל זה שאין שיעור בכל אחד אבל אם יש בהן שיעור מפריש מאחד על חבירו אם הם של אדם א' טז כן כתב בתרומת הדשן סימן קפ"ט והביאו רמ"א (טע"א):

הגהות והערות

ט כפי שכתב כאן כ"ה בכס"מ. וגם הגר"א בביאורו (ס"ק ו) כתב שכן הייתה גירסת הרמב"ם: י' "לית ליה" כ"ה בדפוס קניגסברג והכי מסתברא. ובדפוס

מפני שלא היה לה כלי גדול ללוש שניהם כאחת וכו' משא"כ ב' נשים דכיון דלכל אחת ואחת אינו חייב להתחייב בחלה דרל הטיחה שולה אינו לה שיעור

5

ספר

חלת לחם

כולל דיני חלה הנוהגים בזמן הזה, כל אחד על מכוננו בדרך קצרה בשפה ברורה, וסביב לו ביאור רחב ומספיק, ידיו רב לו בים התלמוד והפוסקים, מקום מוצא כל דין להלכה ולמעשה בטעמים מספיקים, וביסודות חזקים כראי מוצקים ונקרא בשם

שירי ברכה

חיברתיו אנכי הצעיר והדל באלפי

שמחה יואל בן ר' ישעיהו הכהן זלה"ה

בעהמ"ח ספר מי השלדח על הל' מקוואות

רובץ תחת משא עם ה' עבודת הקודש בכמה מקומות
וכעת בתוך עמו חונה בקריה נאמנה בק"ק אוסטציא

נדפס פה ק"ק לבוב

שנת לחם לבב אנוש יסעד לפ"ס

נדפס פעם הראשון בחיי המחבר בשנת תרי"ג. ועתה נתחדש אורו פעם שנית בהוצאה חדשה ומפוארת, כסידור מחדש כל הספר באותיות מאירות עינים, בתיקון השגיאות והטעויות, ערוך ומסודר עם מקורות ציונים והערות

בהוצאת

מכון לתוראה

פה ברוסלין יע"א

שנת תשנ"ח לפ"ס

בעיסה אחת כשיעור אפי' אין בשניה כשיעור ג"כ חייבה אמנם גם
 בזה לא יאלצו ידי חובתנו דא"כ תקשי הרי לפי דין התורה אין
 שיעור לחלה ובמשהו סגי כמבואר לעיל סי' א' וא"כ היאך הוסיפו
 חכמים ליעול אחד מעשרים וארבעה שהרי בזה נפחת שיעור
 החמשה רבעים ונפטרת העיסה מחלה דהו"ל כעושה ע"מ לחלק
 כיון שאין ציד הצעלים ולא ציד כהן כשיעור והאריך יתקנו חכמים
 לעקור דין החלה ולהקל על דברי תורה וכהנה עוד רבות דרך משל
 באם מפריש מעיסה אחת עליה ועל חצרתה א"כ הרי לא נשאר
 בהעיסה שיעור חלה וכיוצא בו: ואמנם אחרי הדברים והאמת
 צריכין אנו לומר דכל מה שהיא במצות התורה לא שייך לומר
 דהו"ל על מנת לחלק דהכי הוא המצוה כאשר יש שיעור חלה בין
 הצעל העיסה והכהן אז הוא מחויב וגם חלק הכהן מצטרף לעולם
 אל השיעור וכן הוא מצות התורה וא"כ לפי מאי דק"ל האומר כל
 עיסתי חלה לא אמר כלום עד שישיר מקצת כדאימא במשנה
 ספ"א דחלה משמע דכל שמשייר מקצת שפיר דמי ואעפ"י שלא
 נשאר לצעל העיסה כשיעור ועפ"י כאשר היתה מצות חכמים
 להפריש אחת מכ"ד ה"נ דבזה יוצא מצות החלה דהא מן התורה
 יכול לעשות חלה כמה שירצה ובלבד שישיר מקצתו וכל מה
 שמפריש היא חלה מה"ת וכ"ו אין צו דין עושה ע"מ לחלק כל
 עוד שמקיים מצות התורה כתיקונה וה"נ אפי' מפריש מן העיסה
 הזאת על עיסות אחרת נאמר ג"כ דהיא בכלל מצות התורה שנתה
 להפריש מאחד על חצירו וכלל היא כל שנתקיים ע"י כן מצות
 חלה מה"ת הרי היא בכלל מצות התורה ואין צוה משום עושה
 ע"מ לחלק כנלע"ד ועוד יומר ג"ל דאפי' אם העיסה מחויבה
 בחיוב אחר כגון העושה עיסה מן הטבל דפסק הרמב"ם בפ"ו
 מה"ל ביכורים ה"ו דאם הפריש החלה לא תאכל עד שיוציאו עליו
 תרומה ותרומת מעשר ואם הפריש חחילה תרומה לא תאכל עד
 שיוציא עליה חלה ע"כ ולא התנה שצריך להיות בהעיסה יומר
 משיעור חלה בכדי התרומה שיפריש" ועוד הא בחלק הכהן אין צו
 שיעור חלה ודאי בכל כי האי כיון דמצוה התורה רמי עליו לא
 הו"ל כעושה ע"מ לחלק כמ"ש וה"נ כעין זה בחלה דרצון כעין
 דאורייתא תיקון וכל היכא דמחייב להפריש חלה מדרבנן ה"נ דלא
 הו"ל עושה ע"מ לחלק ובה יש ליישב בכמה דוכחי עניינים הקשים
 וכעת אין צידי להאריך והיא דבר חדש לא מצאתיה במחברים
 אפי' עוד יבואר: **7** ע"ד זאת ראיתי לבאר דהנה הב"י התב ח"ל
 בסי' שכ"ו כתב הרמב"ם בפ"ו עיסת השותפין חייב בחלה והוא
 פשוט בפ' ראשית הגז ח"ל הרשב"א בפסקי חלה שלו שותפת
 ישראל אם עשו עיסה שותפות ולאפותה בשותפות כל שיש בכל
 העיסה כשיעור חייבה אעפ"י שאין לכל אחד ואחד חלה כזית
 וכדאימא בתוספתא עכ"ל ונראה מדבריו שכל שאין דעתם לחלק
 הצנף אעפ"י שדעתם לחלק אחר שנאפה מצטרפין ולישגא דר'
 יומן דאמר העושה עיסה ע"מ לחלקה עיסה פטור הכי דייק דכל
 שאינו חולקה צנף אעפ"י שחולקה אחר אפי' חייב אצל מדברי

הסמ"ג שכתבתי בסמוך נראה לזריך שלא יהא דעתן לחלק כלל
 אפי' לאחר אפי' ואפשר דאורחא דמלחא נקיט עכ"ל והכי נקיטי
 כל הפוסקים וכ"פ בלבוש ובש"ך סי' שכ"ו דאפי' דעתו לחלק
 לאחר אפי' מצטרפין ומעתה נחזה אנו לפי מאי דק"ל דהסל
 מצטרפן לחלה ואפי' לא נצטרפו לא בלישה ולא בתנור אלא אח"כ
 נתן יחד בכל מצטרפין עי' בסי' הקודם באריכות ולפי"י יש להצין
 היכי דעתו לחלק לאחר אפי' לא הו"ל ע"מ לחלק והיינו היכא
 דמעורב קודם אפי' אמרינן מה שדעתו לחלק אח"כ לא מהני
 משא"כ היכי דקודם אפי' וכן בתנור עדיין לא נצטרף אלא שאחר
 כן צנף נצטרף והרי אז דעתו לחלק והיכי נימא דעדיף צירוף כל
 מהיכי דנשכו זה בזה או אפי' נילושו ביחד דאז אם דעתו לחלק לא
 מצטרף ובכל אפי' דעתו לחלק מצטרף ובשלמא אם נצטרפו בכל
 קודם אפי' י"ל כיון דדעתו לאפותם יחד אעפ"י שדעתו לחלק
 אח"כ לא מהני ומצטרפין משא"כ היכי דעיקר הצירוף מחיל אחר
 אפי' ואז דעתו לחלק אמאי לא יועיל מחשבתו כעת כמו בעודו
 צנף והוא דבר שראוי לעמוד עליו לכאורה רציני לומר דהכי נמי
 כן הוא דלא מחייב צירוף כל אלא היכי שדעתו לאוכלם יחד
 משא"כ אם דעתו לחלק לא מהני צירוף כל ג"כ כמו דלא מהני
 בנילוש יחד אמנם מלבד שהוא דבר חדש עוד מוכח שאינו כן שהרי
 כתבו כל הפוסקים במצות האיל ואופין פחות מכשיעור מצוה
 לנרפן בכל ולהפריש מהן והיא גמרא מפורשת בפסחים דף מ"ח
 עי' בסי' הקודם וא"כ אנו אוכל המצות בפעם אחת או בסקודה
 אחת והרי משייר מהם לכל ימי הפסח ועי' מ"ש לעיל בשם דברי
 חמודות דזה מקרי ע"מ לחלק וא"כ האריך מצטרפין בכל והנה
 מלשון הגמ"י בשם רבינו שמחה שכתבתי לעיל שכתב אפי' לחלקה
 לעצמו או אפי' לעשות ממנו ציקות קטנות פטור אם לא שיצטרף
 התנור אצל צירוף תנור מחייב בחלה או צירוף כל משמע מדבריו
 דצירוף תנור או כל מהני אפי' דעתו לחלק דהא ע"י קאי בעושה
 על מנת לחלק וקאמר דמהני צירוף תנור או כל אמנם י"ל דמזה
 אין ראיה דאיכא למימר דה"ק אם לש ביחד אפי' עושה ע"מ
 לחלק בעודן עיסה אצל אם דעתו לנרפן בתנור או בכל אעפ"י
 שדעתו לחלק אח"כ לא הו"ל כעושה ע"מ לחלק והיינו כדעת
 הב"י שכתבתי לעיל דאם חישב לחלק לאחר אפי' לא הוי כעושה
 ע"מ לחלק ואה"נ דאם לש כל אחד בפני עצמו אלא שאחר כך
 מצטרפן בתנור או בכל י"ל דלא מהני אם עשאו ע"מ לחלק: **1**
17 דהנ"ל ע"ד בזה ומחלה נקדים דברי הירושלמי ברפ"ד דחלה
 ח"ל א"ר יוחנן סתם אשה אחת אינה מקפדת וכו' אם אינה
 מקפדת למה היא עושה אותן בשתי מקומות א"ר יונה בשאין לה
 מקום ללוש מלחא דר' יונה אמרה היה לה מקום ללוש והיא עושה
 אותן בשתי מקומות מקפדת היא עכ"ל והנה הירושלמי הזה קאי
 על מחתימת דקחתי שתי נשים שעשו שני קצין ונגעו זה בזה אפי'
 הן מין אחד פטורין וזומן שהם של אשה אחת מין במינו חייב
 ע"ש וע"י קאי הא דקאמר סתם אשה אחת אינה מקפדת ומעתה

ראה בית מאיר י"ד סי' פ"ד ס"ה, מנחת חינוך מ' שפ"ה.

כחז ו"ל אכל אם לא היה בדעתו לחלקם וחלקם אח"כ נראה שהוא חייב אפילו לא הוסיף על כל אחד ואחד שכיון שהיה צו כשיעור נמחייב אעפ"י שחלק אח"כ עכ"ל וכחז עליו הב"י שהוא פשוט וכ"פ הרמ"א בשו"ע ועיי"ש בט"ו וש"ך ויש לראות היכי

כיון דאינה מקפדת על חיבורן ורובה היא שיטתו ר"ל אלא שאין לה מקום ללוש ביחד ע"כ מיד שמואלין מקום צירופן ביחד נמחייבו כיון דגם מעיקרא הייתה רוצה בצירופן אלא שלא היה לה מקום ללוש ביחד ולכן מטרתן בחנור או בכל ואעפ"י שדעתן לחלק

בעזרת השי"ת סימן ה'

הלש שני עיסות ואין באחד כשיעור ונתערבו ובו כ"א סעיפים

א (א) עיסת השותפין והעושה

דאיחראי איפכא שלש עיסה על מנת לחלק ואירע שלא חילקה כגון ששכח ואפ"ה כך מהו אם נימא כיון שהיה דעתו לחלק כבר נפטר בשעת גבול ושזב אינו מחייב דלא עדיף מאלו הוסיף אח"כ על כל אחד ואחד כיון שנפטר פעם אחת אינו חוזר ומתחייב או נימא

לאחר אפיה מ"מ הרי קודם האפיה היו רוצות לזרפן ולחפוטן ביחד אלא שלא מנחה מקום הצירוף וה"נ גבי מנחה דעתו ורצונו לאפוטו כשיעור אלא מחמת שאינו יכול להזהר בעיסה גדולה כמבואר באו"ח סי' תנ"ו וא"כ הדרכה היא רוצה בצירופן ולכן

דהוכיח סופו דלא הי' דעתו לחלק והנה הראב"ד בהשגותיו על הרמב"ם ב"ק פ"ו מהלכות ביכורים על מה שפסק להא דעושה עיסה ע"מ לחלק פטור והשיג עליו הראב"ד דחיישין שמה חמלק לעשותה עיסה והציא ראייה לדבר מהא דאמרינן צירושלמי גבי עיסה סופגנין שאפ"ה קצת ממנו חיישין שמה חמלק על כולה א"כ ה"נ חיישין שמה חמלק ותאפ"ה והכ"מ הל"ך בעד הרמב"ם ו"ל דשאני התם דמתחלה עשהה כל עיסתה ע"ד לעשותה איטרי' (פי' סופגנין) ואח"כ נמלכה לאפוח קצתה כיון דחוינן שנמלכה על קצתה איכא למיחש שמה חמלק על כולה משא"כ בעושה עיסה על מנת לחלק כיון דלא חוינן שנמלכה לא חיישין שמה חמלק עכ"ל משמע מדכריו דאם חוינן שאפ"ה צידד פשיטא דחייבא והיא כ"ש ומה התם שלא אפ"ה אלא קצתה חיישין שמה חמלק על כולה כ"ש היכא דאפ"ה כולה צידד ואפילו בגוונא דאירינן שעשהה בשוגג לאפוח יחד מ"מ לא גרע מאילו עשה אותה אחר שלא מדעתה וכ"ש היכא דהיא עצמה עשהה בלא דעת ועיין מה שהארכתי בזה לעיל סימן ד' סק"ג וכן מורה בהדיא לשון השו"ע בסימן שכ"ו סעיף ד' שנים שעשו עיסה כשיעור וחלקוה ואח"כ הוסיף כל אחד על חלקו עד שהשלימו לכשיעור פטורה וכו' וזה"ש שם וה"ה באדם אחד שעשה שני קבין ודעתו לחלקם וחלקם וכו' עכ"ל הרי שנקטו בלשונם בכל דוכתי וחלקם משמע הא אלו לא חלקוהו חזרה להתחייב ואף על פי שבשעת הגבול היה דעתו לחלק לא מהני אלא אם כן נעשית מחשבתו כו"ל. וכל מה שכתבנו הם דברים חדשים לא מנאמי במחברים שידברו מזה ואם יראה השם ויחננו אבאר בפנים באריכות ומעמה נתחיל בציאור הדינים בעזרת השם יתברך: א) עיסת השותפין וכו' לשון הרמב"ם בפרק ו' מהלכות ביכורים הלכה ו' ו"ל הרשב"א בפסקי חלה הביאם הבית יוסף אם עשה עיסה בשותפות ולאפוחה בשותפות כל שיש בכל העיסה כשיעור חייבת אעפ"י שאין לכל אחד ואחד אלא כוית וכדאיחא בתוספתא עכ"ל והנה בסקר התרומה כתב ו"ל נשים שנתנו לנחמוס קמח לעשות להן שאור אם אין בשל אחת מהן כשיעור פטורה מן החלה ותימא דתנן בפרק ג' העושה עיסה עם

חיקף במולאן מקום צירוף מטרתין וכיון דרצונו בכך מעת הלישה משא"כ בעושה ע"מ לחלק שאין רצונו מעיקרא בשום חיבור והוא מנחה לחלקו עוד נלע"ד דלא מקרי ע"מ לחלק אלא במקפיד טובא לחלקו משא"כ בדבר דלא איכפח ליה בחילוקו אלא שאינו צריך לאכול הכל בבת אחת לכן משייר ליום אחר ואילו מקלעי ליה אורחים לאכול כולו פשיטא דאין רצונו בחלוקה" וה"נ גבי מנחה אינו היה צריך לאכול כולו חיקף פשיטא דלא היה מחלק ואפ"י צריך המנחה לכל ימי פסח מ"מ עכ"פ שיעור חלה יוכל לאכול בבת אחת כשיטתך והו"ל כהא דאמרינן במתניתין נחמוס שעשה שאור לחלק חייב ואמרו צירושלמי הטעם שמה לא ימנא לקוחות ויאפנו כולו לעצמו והרי התם גבי נחמוס שכל עיקר עשייתו הוא בעבור הלוקחין והרי לוקחין מרצון ודע שהיה לא חילקו בין מקום שמוזין שם לוקחין או לא אלא לעולם אמרינן דחייב וכיון שיש איזה ד' ספק כל דהו דלמא יאפנו ביחד שזב לא הו"ל כעושה ע"מ לחלק וא"כ ה"נ כאן וכשאופה לעצמו אטו צירור גמור הוא לו שלא יאכל ממנו כדי שיעור חלה בעבודה אחת או ליום אחד וא"כ כיון שיש ד' ספק כל דהוא דלמא יאכלנו בבת אחת מו לא הו"ל כעושה ע"מ לחלק והוא נכון בסבדר לענ"ד כלל הדברים נלע"ד דלא עדיף צירוף סל מאילו יילושו ביחד וכל שדעתו לחלק חיקף לא מהני הצירוף ומטעם זה יש לדון באותן האופין מנחה שמורים בערב פסח וכל אחד אופה פחות מכשיעור ואח"כ מנרפין אותן יחד ונוטלין חלה על כולן צריכין ליעול בלא ברכה כיון שדעתן לחלקן מיד וכל אחד נוטל מנחה שלו לביהו צבי הא עדיין לא נמחייבו בצירופן בסל ולא עוד אלא אם לקחן אח"כ לביהו והניחן אצל מנחה שלו שלא הפריש מהן חזרין ומתחייב ולא מהני מה שהפריש מקודם עליהם כדין המפריש חלחו מן הקב דאם נצטרף אח"כ חוזר ומתחייב כמבואר בשו"ע סי' שכ"ו ס"ה אמנם אם יש בחלקו של אחד מהם כשיעור כחבתי כבר לעיל דלא משגחינן בהא אם עשאו ע"מ לחלק י"ל דבזה מהני הצירוף אפ"י לאותן שאין בהם כשיעור ויש עוד לדבר בזה א"י"ה: עוד אחת יש לבאר הנה הטור בסי' שכ"ו אחר שכתב דין העושה עיסה על מנת לחלק

שבט הלוי ח"ב סי' קע"ט, וראה מש"כ בזה בפ"א מ"ז אותיות לח-מ.
ו"כ"כ במקדש מעט סי' שכ"ו סק"ב, שו"ת אבני נזר סי' תי"ח, שו"ת מהרי"ל דיסקין כתבים סי' ק"ד, תורת הארץ פ"ד אות מ"ג, ברם בחי' ר"ח הלוי ביכורים פ"ו הי"ט כ' דפטור עיי"ש. וראה מנחת שלמה סי' ס"ח.

ראה חזו"א זרעים ליקוטים סי' ב' סק"ג, פתחא זוטא כלל ו' סק"ד.
ראה חידושי מהרא"ך הל' פסח סי' תנ"ח, שו"ת חסד לאברהם תנינא או"ח סי' נ"ג, חדות יעקב תנינא סי' נ"ד, פתחא זוטא כלל ד' אות י"ג, ארץ צבי סי' מ"ט, תורת הארץ פ"ד אות ק', שו"ת

Kless, Ms 45

8

ב"ה.

ס פ ר

תורת הארץ

חלק ראשון

כולו ידבר מדיני מצגת הרלויות בארץ :
בכורים חרומות ומעשרות חלה לקט שכחה ופאה
שביעית ערלה וכלאים.

ובסופו

קונטרס אחרון

חובר מאתי הצעיר בעזר הית עלי

משה בלא"א מו"ה מאיר ז"ל קליערס

החונה בעה"ק מבריה חובב"א

והתחלתי להדפיסו בשנת תרפ"ה ונגמר בשנת תרפ"ו

נדפס

בעה"ק רחובב"א. **ירושלם**

בדפוס הר"ר שמואל הלוי צוקרמן

הדפס מחדש

עם הוספות ותיקונים מכתב יד המחבר זצ"ל

ע"י בנו שיחי

ירושלים, שנת תשל"ב

מהדורה חדשה

עם הגהות מכתב יד המחבר זצ"ל

שנת תש"ס לפ"ק

ז' והוא מהירושלמי פ"ק דחלה ואף דר"ח ס"ל דלא אזלינן
 בחר דעתו והיכא דשטחא החילתה עיסה וסופה סופנין
 חייבה אף דביחיה דעתו מתחילה לעשותה אח"כ סופנין
 מ"מ כיון שמתחילה הייתה עיסה נתחייבה משעת לגול ולא
 חפטר כמש"ל אוח ז"ג וא"כ למכ מפטרה כאן מחמת זה
 שבדעתו לחלק וז"ל דר"ח ס"ל דלענין זה דדעתו לחלק
 לאנשים הרבה ולא יהי חלל כ"א שיעור חלה עדיף דחשבינן
 מנחה כאלו כבר נחלקה ואין מלטרף לשיעור חלה משא"כ
 היכא דדעתה לעשותה סופנין אח"כ דאין לומר בזה דכוי
 כאלו עמה סופנין לא נפטר ע"י מחשבתו והר"ש בחלה
 (פ"א מ"ה) כתב כיון דעושה עיסה ע"מ לחלק פטור מן
 החלה כש"כ בעושה עיסה על מנה לעשותה סופנין הוא
 סובר דמ"מ לעשותה סופנין עדיף משום דחושב לעשות
 שיעור בנזף בעיסה כנו"ש לעיל אוח מ"ו ע"ש אבל הר"ח
 סובר דעושה ע"מ לחלק עדיף דע"כ ר"ח לא יחלוק על
 הירושלמי דאמר העושה עיסה ע"מ לחלק פטור וא"כ בני"ד
 דעושה הלעקוח ע"מ לחלק מפטר מחלה :

ואף דבזו"ר"ד שם מנזרח דדוקא היכא דדעתו לחלקה
 בבגד פטורה מחלה אבל אם אין דעתו לחלקה עו
 אחר אפי' חייבת בחלה וכדי דייק לשון הירושלמי כמ"ש
 הב"י שם וכ"כ הט"ז שם א"י"ק ז' והש"ך שם א"י"ק ה'
 ובני"ד דעתו לחלק הלעקוח לאחר אפי' י"ל דדוקא בעושה
 עיסה כשיעור צעין שיהי דעתו לחלק בבגד וגם יחלק
 אוחה אח"כ כמש"ל אוח מ"ג ואז מפטרה מחלה אבל אם
 דעתו לחלקה לאחר אפי' דכ"י נגמר כל חורח להם קודם
 שנתחלק לא יועיל מה שבדעתו לחלקה ויתחייב בחלה ואף
 שיתלקו אח"כ שוב לא יפטור משא"כ בני"ד דבשעה שיערב
 הקמח עם הביצים והלוקקער לא נתחייבה נשום דבלילתו
 רכב מאד ולא היו גלגול כמש"ל וגם בשעת אפי' לא
 נתחייב שאין בגל מנחת קמה שיעור חלה ורק אח"כ כשנתנו
 בכלי אחד נתחייב ע"י לירוף של וכיון שאז דעתו לחלקו
 לאנשים הרבה לא יתחייב ע"י לירוף של כיון שכל החיוב
 הוא רק מחמת זה שנתן אוחו לכלי אחת ואז דעתו לחלקו
 דומה לעושה עיסה ע"מ לחלק דמפטרה אח"כ מלאתי בסי'
 חלה להם בפתיחה לר"י ה' שחקר בזה וכתב שם ד"ל
 דהיכא דמעררב קודם אפי' אמרינן מה שבדעתו לחלק אח"כ
 לא מהני משא"כ היכא דקודם אפי' וכן בתנור עדין לא
 נלטרף חלה שאחר כן בסל נלטרף וכרי אז דעתו להק
 והיכא ימא דעדיף לירוף של מהיכא דנילוש ביה דאז אם
 דעתו לחלק לא מלטרף ובסל אפילו דעתו לחלק נלטרף
 ובשלמא אם נלטרפו בסל קודם אפי' י"ל כיון דדעתו
 לאפוחם יחד אעפ"י שבדעתו לחלק אח"כ לא מהני ומלטרף
 משא"כ היכא דעיקר הלירוף מתחיל אחר אפי' ואז דעתו
 לחלק אח"כ לא יועיל מחשבתו כעת כמו בנזרו בלק ולבסוף
 כתב דנלע"ד דלא עדיף לירוף של מואילו נלוש ביחד וכל
 שדעתו לחלק תיבף לא מהני הלירוף עכ"ל ומ"ש בסוף
 דבז"ו דכל שדעתו לחלקו תיבף לא ידעתי למכ לריך זוקא
 תיבף וכי אם יכ"י דעתו לחלקו אחר ויס אז יומיס לא
 יועיל לפטרו ומכ הסברה בזה ובעושה עיסה ע"מ לחלקה
 בבגד לא מלינו שום חילוק בזה אם דעתו לחלקה תיבף או
 לאו אולי י"ל דבעיסה אין בדרך לשהותה הרבה דמתקלקלת
 ע"י השכה וא"כ בודאי דעתו לחלקה תיבף ומזה למד דגם
 בלירוף של צעין שיהי דעתו לחלקה תיבף כמו בעיסה
 ולע"ד

ד"ל דבלינתו רכב גרע מנהיגה הנזים ע"ג הקמח ומותר
 לאכול אף קבע עי"ש :

צט"א זה הוא בשלל נהנו הלעקוח אחר אפייתו
 בכלי ולא נתחייב עדין בחלה מותר לאכול
 מוננו עראי (ואולי גם קבע כמש"ל) אבל אם נתנוהו אח"כ
 בכלי כמו שכן הוא הדרך שאחר אפייתו מותרין אוחו
 לחתיכות ונותנין אוחו בחיבה ואם נפנו כל הלעקוח בחיבה
 או חלק ממנו באופן שיש בזה קמה שיעור חלה הכלי מלרפו
 להלה ונתחייב ואסור לאכול ממנו באופן גם עראי ואם נחנו
 בכלי צו"ט וזה לודי חיוב צו"ט מותר להפריש ממנו צו"ט
 כמו עיסה שנתגלגלה צו"ט כיון דהחיוב הל צו"ט מפרישין
 מנחה צו"ט לכ"ע כדאיתא בבב"א (ט"ו ע"א) ה"ה הכא
 וי"ל דכאן שאני דה"י יכול ללרף מאתמול ולהפריש משא"כ
 בעיסה שנתגלגלה צו"ט דרובא פה חמה והפרי"ח באו"ח
 ס"י חמ"ז כי דצו"ט אסור ללרף בסל דהוי כמתקן אף
 האחרונים חלקו ע"י עיין ח"ו שם כ"ק ט' שהביא בשם הב"מ
 ומכניס ולבש דאם לא הפריש מן העיסה ימתין עד הלילה
 וילרפם בכלי ויפריש צו"ט ואף שהוא כתב שם דיותר טוב
 שיפריש קודם וי"ט מ"מ אם נלטרף צו"ט כתב דמותר
 להפריש צו"ט אף דהוי יכול ללרף מערב וי"ט מ"מ מותר
 להפריש צו"ט כיון דלא טבולי עד השתא וכמשמעות הש"ס
 להדיא גבי מוללן מלגות צו"ט ומפרכין קטניות א"כ מלינו
 הרומה שזכאי בהרמחה עי"ש וכן הסכים להלכה החלה
 להם בס"י י' אוח ה' ועי"ש בא"י"ק ז' :

אך בשבת כה"ג דלטרף בסל בשבת וזה לודי חיוב בשבת
 נסתפק בה"ל שם א"י"ק ז' אם מותר לחקן בשבת דבגמי לא
 מלינו חלה גבי וי"ט ולא גבי שבת עי"ש ומסבירא שפיר יש
 לחלק בזה בין וי"ט לשבת דצו"ט דמותר לעשות לחתולה
 עיסה ללורף חוכל נפש ומותר גם להפריש ממנה חלה כדי
 שוכל לחכלה גם כה"ג דלא נתחייב עד וי"ט י"ל דדמא
 להא ולא גזרו חז"ל שלא להפריש צו"ט בעיסה שנתגלגלה
 מעו"ט ונתחייבה אז אבל בשבת דאסור לעשות עיסה גם
 כה"ג שנטרפה בסל בשבת לא החירו להפריש ומה שהביא
 הח"ל דברי המגיה במל"מ ה"י מעשר (פ"ה הכ"ז) הנה
 המגיה שם כתב דיש ללמד ולומר דש"י לעשר בשבת דבר
 שלא נגמרה מלאכתו כיון דמכ"ה לא גא לעונה המעשיות
 ואיסורא דשבת רביע עלי' מדרבנן לא הוי כמתקן והא דחקן
 אין מגביהין חו"מ אפשר דהיינו דוקא בדבר שחיובו מה"ח
 עי"ש וא"כ כה"ג שנטרף בסל בשבת דנתחייב מה"ח לא
 נחננת שבת י"ל דגם הוא ס"ל דאסור לחקן בשבת ואף
 דהביא שם ראי' מדאמרינן צ"י משילין וכו"מ פירי דטבולי
 מאתמול כ"י הא סיים שם חז"ל ה"י כיון דפירות אלו לא
 הוה טבולי מאתמול כיון דלא נגמר מלאכתם ואיסורא דשבת
 הוא דרביע עליהו שרי לעשרם בשבת כדי לאוכלם עכ"ל
 ובגוף דברי המגיה ה"ו עיין מ"ש לעיל בהגה ג' ועמה
 ראיות דהשע"מ שם חלק עליו והביא הרבה ראיות דאסור
 וא"כ נגזון דידן בשבת אסור להפריש חלה אף דלטרף בסל
 בשבת יצו"ט היכא דנלטרפו בסל צו"ט מותר להפריש
 והיכא דנלטרפו בסל מעו"ט אסור צו"ט להפריש :

א"ה ויש למלא היתר אחר בלעקוח כ"ו דאף דלטרף בסל
 מ"מ לא נתחייב בחלה ויכולין לאכלו עלי חלה משום
 דהלעקוח ה"ו נעשה לחלק אנשים הרבה והעושה עיסה
 ע"מ לחלק פטור מן החלה כדאיתא בזו"ר"ד ס"י שכי' סעי'

האריך בזה
 הלכה ואף
 היא כשאין
 ויק בנייהם
 ת שחלוקין
 ות שבפנים
 דלא גרע
 יערפין ושם
 יודן דנאפה
 דאי דלכ"ע
 כ"ו בעושה
 וחר לאכול
 ו רכב לא
 כדמשמע
 העיסה עד
 המיס ע"ג
 הכי חלה
 קבע ולעיל
 בתו סברה
 ד"ל
 ה מועטת
 עי"ש ומה
 זכי דותר
 חלה כן אף
 גמור לענין
 יתר מכזבה
 יחס עי"ש
 פת הבאה
 גזי דלכ"ז
 מכזבה הוי
 ול גם יותר
 כש"ע א"י"ח

ווי"ט כדי
 רש"י גיטין
 עכ"פ מתקן
 ט"א דק
 בדמאי אף
 זה מקומות
 גם לעשרים
 דהיינו לתן
 דש ס"י ו"ט
 כן כרי אף
 אכילה עד
 פרשה מותר
 ז"ל בזה אף
 שבת (פכ"ד
 זכ"ל ובה"ט
 שנתפריש אף
 משום דאם
 יבחר"ל מותר
 בשבת וי"ט

ולענין נראה דאין הלוי כלל בזמן רק החס צביסב צעיון דוקא שיהלקה צעורכ צלק אכל היבא דעתו לחלק אחר אפי' דכל מעשה הלחם וגמר צעודו כולו ביחד ואינו חלוק לא יושל מה שבדעתו לחלק ארוכה אכל היבא דלא נתחייב מקודם כ"א ע"י צירוף סל נתחייב י"ל דאם בדעתו לחלק פטור מחלה כמו צביסב אה דעתו לחלקה צצלק כיון דאחר זה אין עוד מעשה חייב לענין חלב וגם אם בדעתו לחלק אחר יוס או יומים מפטר ע"י ולי"ב בלעקוה דידן שעושים ארוח מקודם איכה ימסו הדעתו לחלקו בהחטונכ או צו"י"ט נפטר ע"י מחלה :

אך גוף הדבר הני' דגם בלטרף צסל יועי' יוס שבדעתו לחלק לפטור מחלה לא ברירא לי די"ל דדוקא צדעתו לחלקה צצלק וגם חלקה אח"כ כמש"ל נוטיל לפטור כיון דבגמר עשיית הלחם היינו באפי' כבר היתה חלוקה ולא הי' כשיעור חלב אכל איש אחד אף דחייב חלה היא משעת גלגול העיסה ואז הי' צוה כשיעור מ"מ כיון דנתחילה הי' צדעתו לחלקה צצלק לאנשים הרבה וגם אח"כ חלקה וצשעת האפי' כבר לא הי' כשיעור אלא איש אחד פטור וכנ"ל הרשאים בסופגנין אף דמתחילה עשה עיסה עבה מ"מ כיון שבדעתו נטיקרא לעשותה אח"כ סופגנין ועשה אח"כ סופגנין פטורה והתם ג"כ צשעת גמר עשיית הלחם היא כבר סופגנין אכל היבא דהלחם כבר נאפה וגמר עשייתו כמעשה לחם רק דלא הי' זו אז כשיעור חס ולטרף אח"כ צכל נתחייב ואין מוטיל מה שבדעתו לחלק אח"כ לאנשים הרבה כיון שאחר החלוקה אין נעשה צו עוד שום מעשה לחם ולי"ע צוה : L

קא ואף אס נאמר דגם בלטרף צסל מוטיל מה שבדעתו לחלק לפטור מחלה מ"מ לא יועיל צו בלעקי שעושים על ההוונות ועל שאר שמוחות כמו צריה מילא וכדומה דאף דצבע"צ עושה בלעקוה אדעתא לחלק לכל האנשים הבאים אללו וגם הזמין לכמה אנשים שיבאו כדרך העולם מ"מ לא נופטר ע"י מחלה מחרי טעמא חדא דהך מלתא דעושה ע"מ לחלק פטור היא דוקא בעושה ע"מ להלק לאנשים אחרים כמש"ל אוח מ"ג אכל בעושה ע"מ להלק לאנשי ביתו אינו פטור מחלה כמ"ש באחרונים וגם כאן שמזמין אנשים שיבאו אללו וכוא נותן להם על שולחנו לאכול הי' כמו שנותן לצני ביתו לאכול שאין זה נקרא ע"מ לחלק ואף אס נאמר כיון שנותן לאנשים אחרים שאינם מצני ציתו הי' זה ע"מ לחלק מ"מ יש לומר עוד טברה כאן דלא מפטר מחלה דאלו לא יבאו כ"כ אנשים כמו שהזמין וישאר אללו הרבה מבלעקוה עד שיבי' צו קמה שיעור חלב ומתחייב מטיקרא צחלה צחלה צחלה (פי"א מ"ז) ופסק כן צשי"ע ויר"ד סי' צכ"ז סעי' צ' והטעם שמה לא ימלא לקוחות ויעשה פה כמ"ש צשי"ע שם וכיו' מדברי הרמב"ם שגורם צירושלמו חלה שם שמה לא ימלא לקוחות וחזר ועושה ארוכה עיסה וכן הי' גר"ש צה"ש נהדש צצ"י שם וכן גורם העי"א וצניחור הגר"א הנדפס נהדש וכ"כ הר"צ צמשנכ שם ובר"ש שם גורם שמה ימלא לקוחות כ"ו וביינו שמה ימלא לוקח אחו שיקח כשיעור וכ"כ הרא"ש צכל' חלב הי' דאס יש ספק שמה לא יחלק מתחייב צחלה ובי"ב צני"ד י"ל דמתחייב מכהו טעמא שמה לא יבאו כ"כ אנשים שיחלק להם הכל וישאר אללו לעקוה שיש צו קמה

שיעור חלה חזר לא הי' לחלק וחייב צחלה ע"י מתחייב כולו כמ"ש בחיל צפתוחה לסי' הי' ועיין מ"ש צסי' הי' ס"ק די' ולצד זה הלל אין ידוע לו עכשוו ארוכה חלק ישאר אללו וארוכה חלק כוא לחלק וצוה י"ל דאמריין צריה צדצבן ומה שיחלק צברר דזה נעשה מטיקרא לחלק אף סברה בחיל שם כיון דיש צחלק אחד כשיעור גס מה שאין צו שיעור נתחייב על ידו ע"י"ט :

ואין לומר דהתם צנחתום מלתא דשכיחא היא שלא ימלא לקוחות ויאפה ארוכה כולכ או שימלא לוקח שיקח שיעור חלב צפעס ארוכה לפי הר"ש ובר"ש הני' ועיין דשכיח זה מטיקרא דעתו גס לענינו וכמ"ש הרב צחלה שם חז"ל חייב צחלה שדעתו אס לא ימלא קונים שיעשה עושה ויאפה ארוכה כולכ כחמה עכ"ל משא"כ צני"ד דהיא מלתא דלא שכיחא שלא יבאו האנשים שהזמין עד שיבאר אללו כ"כ לעקוה שוכי' צו קמה שיעור חלב וכיו' כודאי עשו רק לחלק ומפטר וכן משמע קתא מכה דאמר צירושלמי העושה עיסה ע"מ לחלקה צצלק פטורה מן החלה ומדלא אמרו דדוקא כשהוא צטוח שכאחרים יקבלו מה שיחלק להם אז פטורה משמע דגם צאינו צטוח שיקבלו מ"מ פטורה כיון שעשה אדעתא דלחלק וע"כ ל"ל דנחתום שאני דהצבר שיהי' שלא ימלא לקוחות על השאר ומתחילה היא עושה העיסה אדעתא דהכי דאס לא ימלא לקוחות ויאפה צעלמו דז"א דאדברא יש לדייק מדסתמך המשנה ואמרה נחתום שעשה שאור לחלק חייב ולא חולקה כלל אס נולו לקוחות אז לא משמע אף דמלו לקוחות ואפי' הרוב ימכור בעושה שעשה מ"מ כיון דיכול להיות לפעמים שלא ימכור נתחייב מטעם זה וע"כ ל"ל דהא דאס צירושלמי העושה עיסה ע"מ לחלקה צצלק פטורה מיירי דוקא היבא דצטוח שידאי יקבלו ממנו החלקים שיהי' להם וישאר רק אדעתא דלחלק ולהכי פטור אכל היבא דאיכה ארוכה ספק שמה לא יחלק וישאר לענינו חייב וכ"כ בחיל צפתוחה לסי' הי' חז"ל וברי התם צני נחתום שכל עיקר עשייתו כוא צעבור הלוקחין וברי לוקחין מלווין וחדש שכרי לא חלקו צין מקום שמלווין שם לוקחים או לא אלא לעולם אמריין דחייב כיון שיש ארוכה ספק כל דכו דלמא ואפני ציחד שוב לא הו"ל כעושה ע"מ לחלק עכ"ל ולפי"ז גס צני"ד אף דיותר קרוב הצבר שיבאו האנשים שהזמין ולא ישאר צידו כ"כ לעקוה שוכי' צו קמה שיעור חלב מ"מ כיון דיש איכה ל"ד ספק שמה לא יבאו כ"כ אנשים וישאר אללו הרבה לעקוה שיש צו קמה שיעור חלה מתחייב ע"י זה : L

דקב ועדיין דבר זה ל"ע די"ל דבחילוק צין נחתום שעשה שאור לחלק ובין העושה עיסה חמיר שאור כדי למכור לאחרים ואף דעפ"י הרוב לוקחים מלווין מ"מ לפעמים מוזמן ארוכה היבא שאין לוקחים כגון שאחר עושה למכור וכדומה וגם מוזמן שאחד קונה ממנו חלק גדול מהעיסה שיש צאתו חלק שיעור חלה ולכן הנחתום חמיר עושה לכהחילה על דעת זו שאם מאיכה סיבה לא יזמן לו לוקחים ויאפה כולה וכן אס יבא אחד ליקח חלק גדול מהעיסה ימכור לו ולכו ציון שהעיסה אינה נעשית רק לחלק אינה פטורה מטעם דעשה לחלק אכל יחיד שעשה צמקרה עיסה לחלקה צצלק אף דלא הצעיתו לו אנשים שיקחו מינו מ"מ אין היחיד הולך לעשות עיסה כדי לחלקה אס

אס לא שדבר צרו להם צדאי כ"א יקח צביסב רק לחלק ו והצנין כאלו צבר מ צני"ד ג"כ כוא כן צו אכאנשים שהזמין יבו ועושה מתחילה כלו מחלה מטעם זה וע"ו צרי"ב שם דגם צחמה מוד פטור ע"י"ט ומג ימלא קונים חייבת ה נתחייב כבר וכו' הר"ש על צירושלמי מ"ז דאמר צירושלמי וע"כ ל"ל כמש"ל אור דצרו צירושלמי לא **אך** צבלעקוה שמה מכאן הקבל ו דמפטר מטעם זה אף צור"ד סי' ש"ל סעי' חלב חייב דרק צשו הישראל לחוד שיעו אכל צצוחפות ישראל מצואר מכה דאיכה דדוקא מטעם דעשו ו ל"כ"א כשיעור וכן מצו מ"ח רוצה לומר לדע' היבא שקנו הקמה צ צעין דוקא שיהי' ל"י מ"מ סוים לבסוף דו חייבת צחלה אעפ"י לדיון צין קנו קמה היא היבא דבחייב צ לחלק עד אחר האפי' לא מפטר מטעם דע' שיעור הקמה עס ה נתחייב עדין צחלה דלחלק י"ל דמפטר אן דמה שמוטיל דעתו ל צלק צשעת האפי' כ וגמר מעשה הלחם

קא עוד יש לצאו או רק צני שום תערובות פירות והנה צשי"ע ה שילוש צמי פירות ל הש"ך שם ס"ק ט' כ מסתפק צצבר לכן יש מצואר צר"ש שם אן אמר עיסה שילושב אמרו מתחייב כ"א פליג עניו והלכה כר

אם לא שדבר צדור דעתו ששלושים שבו רוב לא
לכס בדאי כאל יקח ממנו בחלק שיתן לו ודעתו צעה עשית
בעיסה רק לחלק ולכן מפטר מחלק מטעם דעשה לחלק
והשנין כאלו כבר נתחלק ואלו ככל חלק שיעור חלה וא"כ
צריך ג"כ כו' כן דודאי בעל השמחה שטעם בלעקוה דעתו
שכאלשים שהזמין יבאו כולם וע"כ חלק גדול מהם יבאו
וטעם מתחילה בלעקוה רק אדעתא דלחלק וי"ל דמפטר
מחלק מטעם זה ועוד דמפטר בחלק שם כתב לדייק מדברי
כ"כ שם דגם צנתחום אם הקונים מזומנים ורלוס ליקח
מיד פטור עיי"ש ומש"ש דלדעת ר"ת לאו מטעם שמה לא
ונלא קונים חייבה אלא פיון שעדיין לא נמכרה ונעתה נגדול
נתחייבה כבר וחו לא פקע עכ"ל הוא פלא דאך יחלוק
הר"ת על הירושלמי דאמר הטעם שמה לא ימלא קונים וכן
ע"ז דאמר בירושלמי כעושה עיסה לחלק צלוק פטורה
וע"כ י"ל כמש"ל אות קי אח"כ ראיתי שהמשי"ר כתב בסוף
דבריו דבירושלמי לא משמע כן ויכול להיות דכוונתו גם ע"ז :
אך בלעקוה שמשין צביהכ"ג בשמחה תורה דזה נעשה
מכסף הקבל והיו בעיסת השותפין ונעשה לחלק בודאי
דמפטר מטעם זה אף דעיסת השותפין חייבה בחלה כדאיתא
בזיר"ד סי' ע"ל סעי' ב' ואף דאין לכא"ו מהשותפין שיעור
חלה חייב דרק בשותפות ישראל ועכו"ם צעין שיהי בחלק
הישראל אחד שיעור חלה כדאיתא בזיר"ד סי' סעי' ג'
אבל בשותפות ישראל לא צעין שיהי לכ"ה כשיעור וכן
מבואר מזה דאיתא בזיר"ד סי' שכ"ו סעי' ג' וסעי' ד'
דדוקא מטעם דעשו אותה לחלק נפטרה אבל לא בשביל שאין
לכ"ה כשיעור וכן מבואר במקומות רבים ובח"ל סי' ה' ארו"ק
מ"ח רובא לומר לדעת התוס' והכס"ת דגם בשותפות ישראל
היכא שקנו הקמה ציחד דיש לכ"ה חלק בכל קורט וקורט
צעין דוקא שיהי לכ"ה שיעור חלה (ויש להאריך בזה ואכמ"ל)
מ"מ סיים דבסוף דאין פסקוין כהרשב"א דעיסת השותפין
חייבת בחלה אעפ"י שאין לכל אחד אלא חזית ואין י"מ
לדין בין קנו קמה ציחד או נתערבו ציחד עכ"ל כל זה
הוא היכא דחייב זה צענת נגדול בעיסה ולא הי' דעתו
לחלק עד אחר האפי' וכמ"ש בז"ו בזיר"ד סי' שכ"ו ובכ"כ
לא מפטר מטעם דנעשה לחלק כמש"ל אבל נדון דידן דבשעת
עירוב הקמה עם הצילום והליקער וכן צענת האפי' לא
נתחייב עדין בחלה רק אח"כ נטרף בסל והי' אז אדעתא
דלחלק י"ל דמפטר אף לעיל אות קי' שדיתו זה נרגא דיי"ל
דמה שמוטיל דעתו לחלק לפטור מן החלה הוא רק בעודו
צלק צענת האפי' כבר הוא מחולק אבל אחר שכבר נאפס
ונגמר מעשה הלחם ומלטרף בסל לא יועיל מה שדעתו

לחלק וי"ש :

הג עור יש לבאר בלעקוה כו"ו אם חייב בחלה בודאי
או רק מספק כיון דנעשה רק בצילום ולוקער
צלי שום תערובות מים כל שהוא וצילום ולוקער הם מי
פירות וכו' בש"ע זיר"ד סי' שכ"ט סעי' ט' כתב עיסה
שנילושה צמי פירות אפילו בלא שום מים חייבת בחלה אף
הש"ך שם סי' ס' כתב ח"ל וברא"ש פטור וכן הב"טורא
מסתפק בדבר לכן יש להפריש בלא צרכה עכ"ל וטעם הספק
מבואר ברא"ש שם אף דסתם מתניתין בחלה (פי"ב מ"ב)
אמרה עיסה שנילושה צמי פירות חייבה בחלה מ"מ בירושלמי
אמרו מתניתין כר"ה צ"י יהודה א"ש ברתוהא היא ור"ע
פליג עליו והלכה כר"ע וכ"כ הב"טורא שם וז"ל לבאר

י"ז לעמוד זה על הכ"מ כה"ל בצורים (פי"ו הי"ב)
דעל כא דכי ברת"ם שם עיסה שנילושה בין או שמן או
דבש כ"י חייבין בחלה כתב הוא משנה בפ"ג דחלה מ"ב
ואע"ג דבירושלמי אמר ריב"ז דמתניתין כר"ה א"ש ברתוהא
משום ר"י כלומר ונ"א כר"ע משום ר"י הא ר' יוחנן פליג
ז"ל החם ואמר ד"ה הוא עו"ש והוא פלא דהא כך משנה
ומה דאמרו על בירושלמי שם ע"כ מייירי צמי פירות שאינם
משצבע משקין אבל בשצבע משקין לכ"ע חייבה בחלה
והרמב"ם שכתב כאן יין שמן ודבש שהם מו" משקין משמע
לא פסק ככך משנה ואך כתב הכ"מ דהרמב"ם פסק ככך
משנה אח"כ מלאתי שעמד על דברי תימא ומוי פירות צמי פירות
הירושלמי שם וכן שדבריו דברי תימא ומוי פירות צמי פירות
נתחלק לו וע"כ מתניתין מייירי צמאר מי פירות דאי מתניתין
חייירי בעיסה שנילושה בין או שמן או דבש מאי דאי
דקתני ונאלכה בידים מסואבות וכי עיסה כזו לא בוכשרה
לקבל טומאה וחו לא מידי זה עכ"ל ולקמן אות ק"ו אביא
קלת חירון נדברי הכ"מ והמג"א בסי' תס"ג סי"ק ב' כתב
מתחלה דמשמע צ"י כאן דאפילו גס בין ושמן ודבש כיון
כן דיי"א דאינו חייב בחלה אח"כ נילוש צמים וכ"כ הטור
זיר"ד סי' שכ"ט ובקשה ע"ז והביא דהדרישה בזיר"ד שם
כתב צם הרש"ל שאף ברא"ש לא פליג אלא צמי צילום אבל
צ"י משקין מודה שחייב וצפ"מ שם כתב דמלשון הש"ע כאן
דאמר טוב משמע דקאי או" משקין אף בסבמת האחרונים
דצ"י משקין א"ן שום אחד פוגע מחלה כדעת המהרש"ל
והדרישה והמג"א וכן כה"ב בזיר"ד שם וכן עיקר
להלכה דגם הא"ו"ה הנו' דמשרש דפליגי גס צ"י ומשקין מ"מ
להלכה

זייב
ז"ק
אללו
ומה
שם
זייב
מלא
יקח
"ביון
שם
יהי
לחא
כ"כ
רק
ז"ה
אמרו
ז אז
ביון
דבד
ז"ה
צ"מ
זחוס
זחיה
זיסה
זיבה
זיסה
זדאי
זחלק
זחלק
זחרי
זקחין
זלוין
זיש
זושב
זדבר
זיהי
ז לא
זקמה
זחוס
זיסה
זעושה
זקחים
זכונ
זממו
זחחוס
זב: נא
ז חלק
זת רק
זעשה
זאנשים
זחלקה

סימן מת.

עוד בענין הנ"ל

שנית להרב הנ"ל בענין הנ"ל

לאחרים ל"מ משום אשלד"ע דאחר אין ראוי לחפוס רק הבעלים והקלה"ח (ס"י ק"ה) חולק עליו משום דאם נימא דמועיל שליחות חשיב כאלו הבעלים עלמס הפסו וליכא עבירה וכע"ז כ' באבתי מור א"ח" (ס"י ב' סק"כ) ע"י"ש :

ולדברי קלה"ח גם ב"ד י"ל דמועיל דאי נימא דהוי כמוטו חל השליחות אך ז"א דבשלמא ההם אי נימא דמועיל שליחות ליכא עבירה כלל אפי' אלל השליח דהרי חשיב הבעלים הפסו ולא השליח וכמו שכ' רש"י קדושין (מ"ג:) דלמי"ד ישלד"ע יתחייב שולחו ולא השליח [והחוס' ר"ד שם ב' להיפך אמנם דברי קלה"ח ואבנ"ז ודאי הם לשי' רש"י, דלחוס' ר"ד אפי' נימא דמועיל שליחות מ"מ גם השליח עושה וא"כ אכתי ליכא עבירה מלד השליח ואשלד"ע וז"ב] וא"כ ע"י חלות השליחות מסתלק לגמרי החסרון דאשלד"ע דאלל המשלח שטושה ליכא עבירה והשליח הרי ל"מ עושה כאמור משא"כ ב"ד אפי' נימא דמהני שליחות מ"מ לא נסתלק החסרון דשלד"ע מן השליח דסו"ס גם עתה אינו בידו אלל השליח והוי דשלד"ע ע"כ ב"ד בין לפני"ן בין לקלה"ח ל"מ כנלע"ד ברור ופשוט:

ובגוף דבריו דהשליח הוא ממש כהמשלח בידוע דהאחרונים חקרו בזה ובזכרונ"י דבריב"ש הובא בשו"ת (ר"ח) כ' דדוקא שליח הוא כגוף המשלח אבל זכ"י אף שהוא מטעם שליחות מ"מ ל"מ כגוף המשלח, ובתי' לב"ק (ק"ב:) הבאתי רא"י לזה מרב"י הש"ס שם, ומו דב"ד אפי' זכ"י ל"ה דמורס משלו על של חבירו כיון דמשלו הורס אפסר דמהני בעלמס וכמו שהוכיח הריט"א מרפ"ק דתמורה דגם נכרי יכול להפריש קרבן על חבירו וא"י נימא שהוא משום זכ"י ומלד שליחות הרי אין שליחות לעמו"ס וע"י בזה בישועות ישראל (ס"י ס"א סק"ב):

סוף דבר במקומי אני עומד דהמורס משלו על של חבירו אינו יכול להפריש על קמח חבירו לכשילוש דהוי דשלד"ע ולא בידו, הנלע"ד כהבחי:

מכתבו שנית הגיעני, ואין לי מה להוסיף על דברי' דהחוס' מ"ד (י"ג.) לא כהבו רק דיכול למנוט שליח בעודנו קמח אבל שיהי' השליח יכול להפריש חלה בעודנו קמח לא שמענו דבשלמא אם דנין על פעולת המינוי של משלח שפיר חשיב מלי' עבד עכשיו, אבל אם דנין על פעולת שליח לאו בידו דהשליח לעשות הקמח כל המשלח עיסז טבל, ומ"ש רא"י מכתוב גט לארוסתו לכשאכנסנה אנרשנה משום דבירו לנרשה עכשיו, מה זה דמיון, ההם לא הוי דשלד"ע כלל דמה כפ"מ בנט בין ארוסה לנשואה ואף דהוא אינו רואה לנרשה עתה רק כשיכנסנה הר"י דומה לאמור כחוב גט לאשתי ואנרשנה לאחר ל', דליה דשלד"ע כלל, משא"כ ב"ד דבקמח ל"מ הפרשה והוי דשלד"ע גמור אך דבירו מוסק דשלד"ע דקדושין (ס"ב.) והרי אלל השליח לאו בידו :

ובש"כ דהשליח עומד במקום המשלח לכ"ד וא"א לחלק בין השליח להבעלים, הרי דברי חוס' מ"ד (י"ג.) הוויין הויבתי' שכתבו דגבי משלח עלמו מועיל הפרשה בקמח לכשילוש משום דבירו להביא עיסה מגולגלת וכו' שליח ל"מ בידו הנ"ל רק בידו להביא עיסה מגולגלת וכו' וא"ך שיהי' כוננת החוס' מ"מ חו"י דאין שליח דומה ממש לבעלים עלמס, וטענת כ"ת דהשליח עומד במקום המשלח לאו טענה היא דאדרבה כיון דאינו בידו אלל שליח והוי דשלד"ע ממילא לא נעשה כמותו כלל:

ור"ו אף דהשליח עומד לגמרי במקום המשלח היינו במקום שאין סברא לחלק ביניהם משא"כ ב"ד כי סברא גדולה יפריד ביניהם כי במשלח ל"מ דשלד"ע מחמת דהוי בידו משא"כ בשליח ואין זה בעבור דגרע כה השליח מן המשלח וגם אלל המשלח אם הי' דבר שלד"ע ולא בידו ל"מ מועיל, ולכאור' יש להלות זה בפלוגתא דהפכ"י וקלה"ח דהפכ"י כ' טעם הופס לבע"מ במקום שחב

סימן מט.

מדיני חלה בעושה על דעת לחלקה בצק

כשיעור חלה וכ"כ בהגהות סמ"ק ובמרדכי ובכלבו משמע דאפי' לארס אי' שדעתו לחלקה לעלמו ג"כ חשיב דעתו לחלק ופטורה מן החלה והק' לפ"ז על מנהג העולם להפריש חלה מחלות של ש"ק שאין בכל חלה כשיעור ולדברי החוס' הנ"ל וכל הכך רכוחתא שהעתיקו דבריהם פטורה דהרי דעתו לחלקו עיסה וכבר העיר בזה הגר"א (ס"י

דבשו"ע י"ד (ס"י שכ"ו ס"ב) דהעושה עיסה ע"ד לחלקה בלק פטורה מן החלה וכ' הש"ך דהיינו לחלקה לאחרים וכ"כ הפח"ש (סק"ב) בשם הלבוש והב"ח והדרישה אך בשם בית אפרים (ס"י ס"ט) כ' דמדברי החוס' ברכות (ל"ח.) לענין וירמיישי"ש שנסתפקו אם חייבת בחלה משום דדעתו לחלק לקדרות הרבה שאין כ"א

ת"ר"ל"י ר' ארי' צבי פראמזר זצ"ל ה"י
אג"ק קאצ'רוב - ל"מ ב"ש"ב חב"מ. חב"א

רבעים קמה לאסור את העיסה וכו' ואע"פ שכבר נחבטל
 מלטרף עייש הגה חזין דהר"ש נסתפק לומר דאם נחבטל
 קודם שיהול עליו קם עבל טוב ל"מ לירוף התנור דאע"ג
 דטבל לא בטיל ברוב הי"ד שכבר הוא עבל אבל עכ"ס
 מועיל הביטול לענין שלא יוכלו להלטרף ביאור הדברים
 לפמ"ש רשב"א קדושין (מ"ח.) דל"ש לירוף רק אם שניהם
 בעין בשעת לירוף עייש וכ"כ מהרש"ל קדושין (מ"ו.) גבי
 היטה אוכלת א' א' דאע"ג דהמקדש במלו' מקודשה מ"ו
 לירוף ל"ש כשאין בכל א' בפ"ע שו"פ משום שאינו בעין
 עייש וכשמעורב ברוב אף דעי"פ דין אינו בטל מ"מ טוב
 ל"מ שהוא בעין כמבואר בפ"ה דמעי"פ מ"ו דחבטל עייש
 בו מערובת מע"ש לא לירך ביטור לבי"ה דהרי הוא כמבוער
 עייש הגה דמערובת חשיב כמבוער ע"כ ל"ש ב"י לירוף.
 וע' חולין (קכ"א:) ב' חלאי זיתים שישן ע"ג העור העור
 מבעטין וכן כ"ל לרע"ק שם (קכ"ד.) במשנה ומ"מ מודה
 רע"ק ב"י חלאי זיתים שחנן בקיסם והסיטן עמא כדא"י
 שם במשנה ומפני מה רע"ק מטהר בעור מפני שהעור
 מבעטין, הגה דרע"ג דביש כותש בע"ג ע"ג העור אין העור
 מבעטין מ"מ קשים בו ב' פחות מכשיעור העור מבעטין שלא
 יוכלו להלטרף יחד וה"כ בג"ד אע"ג דטבל לא בטיל ברוב
 מ"מ מועיל הביטול לענין זה שלא יניח אזהרה להלטרף יחד,
 עוד רא"י מפסחים (מ"ד.) המקפה של חולין ושמן של
 תרומה אינו פוסל אלא מקום מגעו, וק' לשיטת רש"י
 דמיידי במעורב ואינו בעין כמ"ס חוד"ה ה"ג א"כ אמאי
 אין פסול אלא מקום מגעו כיון דהשמן מעורב בטלו ולא
 בטיל כדאמר"י שם אי משום היסוד מלטי"א אי משום
 דהוי כבא"פ, וסו"ס לא בטיל עיי"ש וא"כ ליפסול כולה.
 וז"ל דאף דלא בטיל מ"מ לענין זה בטל שלא יטרף
 ויחשב כל מקלה ומקלה בפ"ע, ומש"ה א"י"פ אלא מקום
 מגעו:

עוד סמך לזה בפסחים (מ"ה.) בלק שבסדקי עריבה
 אם יש כותש במקום א' חייב לבער ואם לאו אינו
 חייב לבער דבטל לעריבה, והא דבכזית לא בטיל מבואר
 שם (דף מ"ו.) משום דאיסורו חסובו היינו משום דשיעור
 כל יראה הוא בכזית וכשיש בו שיעור איסור ב"י אינו
 בטיל עיי"ש דוק ומשכח:
ובמ"מ אם אין במק"א כשיעור א"מ לבער אף דאם
 ילטרפו יח"י שייך איסורו מיעובו אך הביאור ככ"ל
 כיון דבעלם בטל לעריבה טוב ל"מ שהוא בעין ול"מ לירוף
 אך אם יש כותש במק"א ל"מ לירוף ואפילו אם אינו בעין
 עובר עליו כמו דטובר בב"י בחזק דגן גמור ע"י מערובות
 עמג"א (רס"י תמ"ב) אבל אם אין כותש במק"א ל"מ
 לירוף (*). זה כוונתו הקדושה של הר"ש ז"ל בספיקו ומ"מ

שכ"ו סק"ז) והל"מ ברכות (ל"ח.) ועיי"ש מ"ש"כ דאנו חייבים
 משום ס"ס לחיובא עיי"ש, והבית אפרים כ' דאנו חייבין
 משום דל"מ דעמו לחלק רק היכא שיאמר כך מחילק
 משא"כ בחלות סופן לרפסן במעור או בטל ומשיב מחלק
 ע"ד לחזור וללרף דל"מ מחילק כלל עיי"ש והוא היסוד
 דמוק, דלענין מעור פי הגר"א (ס"ו שכ"ה) דאין מעור
 מלרף, וכן נראה מסימנת דברי השו"ע שם שכ' דס"ל
 מלרף, ואילו הטר לא הו"ר כלל והוא פלוגתא ר"א ור"י
 פסחים (מ"ח:) ולר"א דוקא סל מלרף ולא מעור, ומדלא
 הביא בשו"ע לירוף מעור ש"מ דס"ל דאין הטר מלרף.
 ולענין לירוף סל אין פשיטתא שיבא לידי ק"ך, ולפעמים
 מביאים החלות מן הנחמהו על דף שאין לו לכבול דאינו
 מלרף, ולפעמים אופין בביטול, ומיב"ק אחר האפ"י מינה ב'
 חלות על השלחן לכבוד ש"ק, וב' חלות מינה בביב"ה, וליכא
 שיעור חלה רק בכלן יחד, ואם אפי' יקרה לפעמים שבאים
 אח"כ לידי לירוף סל מ"מ ל"מ שסופו לבוא לידי לירוף
 כיון דאינו מוכרח שיבא לידי ק"ך וכיון דעושה עיסה ע"ד
 לחלק אפי' לירוף סל אינו מועיל אח"כ משום שה' לו
 שעת חובה ונפטרו כדא"י בשו"ע וי"ד (ס"ו שכ"ו סעי' ד').
 ולר"ך ליישב מהגב אבותי ואבות אבותי מעולם להפריש
 חלה אף מחלות קטנות שאין בכ"א כשיעור כמו שהעיר
 הגר"א ז"ל ג"כ (בס"ו שכ"ו סק"ז) שכן המנהג מעולם,
 והנה זה לשון החו"ס ברכות (ל"ח.) הג"ל ורבינו יחיאל ז"ל
 ה"י מסופק אם וירמשי"ש חייבה בחלה משום עושה עיסתו
 כבלק כרי לחלקה פטורה מן החלה [והב"ח הגיה משום
 דהגן העושה עיסתו בלק כרי לחלקה פטורה מן החלה
 דלית בהו שיטורא] הכא נמי גבי וירמשי"ש פעמים מחלקן
 שאין משימים כשיעור חלה בקדירה א' ע"כ וגלע"ד לכאך
 דלעולם ס"ל כשיטת הפוסקים הג"ל דהא דפטור בעושה
 ע"מ לחלקו בלק הי"ד לאחרים אבל אם דעמו לחלק
 לעלמו חייב, אך החילוק בין לחלק לאחרים או לעלמו הוא
 משום דבמחלקו לעלמו עדיין אפשר לבוא לידי לירוף ול"מ
 חלוקה מוחלטת וכן ביאר בבית אפרים ס"ו ס"ט הג"ל,
 ומינה דבעלם בעינן שיה"י מלרף כל משך היוטה עיסה רק
 דכיון שה"י פ"א מלרף וגם אחר חלוקה כשאר ברכות אר"ס
 א' חשיב כאלו ה"י עדיין מלרף, והנה הר"ש רפ"ג דחלה
 בד"ן אם מפרישין חלה קודם שנחערב כל הקמח עם המים
 ואולי אח"כ ילטרפו כל הלחמים במעור ויה"י שיעור חלה
 במה שה"י קמח עדיין בשעת הפרשה ולא הועיל הפרשתו
 לפוטרה, כ' ח"ל ושחא כיון שנחבטל ברוב קודם שיחול
 עליו שם עבל טוב אין להטר מה שילטרף ומיהו ממוספתא
 משמע דמלטרף מ"מ דמ"י כהן ששייר קמח לעיסתו וכן
 האשה ששיירה קמח לעיסתה והקדן והשאר מלטרפין לה'

עוד רא"י לסברא זו משיטת רבינו יקיר שהובא בחו"ס ע"ז (ס"ח.) דמבואר שם חידוש נפלא דס"ל דכל ענין
 ביטול איסורין אינו רק למעט השיעור דחשיב שאין בו כשיעור אבל לא משוי כליחא שהק' שם דלר"ש דכ"ס
 למלקות אף מועיל ביטול בכל איסורין עיי"ש מבואר להרי' דס"ל ז"ל דענין הביטול הוא רק למעט השיעור, ורא"י לזה
 מירושלמי שהביא ר"ן ע"ז (פ"ד.) דע"ז לא בטיל מודכתי' לא ידבק וגו' מאומה, הגה דגם אחר הביטול חשיב משהו
 והוי בכלל מאומה אבל אם עמא דביטול משוי כליחא א"כ גם מאומה ל"ה כמובן:

חייבת בחלה ואם לא נשכו הסל מלרפן, ואילו אם (בסי' ש"ז) כ"ח' נשים נשעו ב' עיסות ושעו דאם אין מקפידים זע"ו מלטרפות ואילו לירוף סל שיירי, ולמה לא נקייט גם ב' נשים דאם אין מקפידות הסל מלרפן דהרי באדם א' מועיל לירוף סל כמו נשיכה ממנו וכן בנמ' וככל הפוסקים לא מליטו לירוף סל ומטר רק באדם א' ואילו לענין ב' נשים לא מליטו רק נשיכה הלא דבר היא :

וּלְפָנֵי ש"ש א"ש לירוף סל לעולם חשיב דעמו לחלק דאם הוא קודם אפי"ו דודאי יקחם א' א' מן הסל לרדותם בתור או אפי"ו יקחם יחד היקף כשולאים מן הסל ימכטל לירוף סל, וכן אם מניחם בסל לאחר אפי"ו ג"כ חשיב דעמו לחלק דודאי יקח כ"א חלקו לביהו וא"כ לא ישרו מונחים בסל, ואף דעשה עיסה ע"ד לחלקה לאחר אפי"ו לא איכפת לן רק בדעמו לחלקו בלך או פטור כמ"ס הפוסקים (בסי' ש"ז) אבל לעני' הי"ד בלטרפו בהיומן עיסה או ל"מ דעמו לחלק לאחר אפי"ו בהיומו במהות אחר דאו פנים חדשות בל לכאן וכיון דכל משך היותו עיסה יהי מזורף בני בהכי להחשב לירוף, אבל בלטרף בסל אחר אפי"ו ודעמו לחלק שפיר חשיב דעמו לחלק וז"ל בסברא ע"כ לא מליטו לירוף סל רק באדם א' ובאדם א' ל"מ דעמו לחלק כיון שלא יחלק לאחרים כאמור כנלע"ד ברור ונכון [שוב מלאתי בס' מדות יעקב (סי' נ"ד) הביא בן כהן זקנו הג' ר' אלעזר מאכאטשוב ז"ל] :

ועורה מדבריו ראי' כפולה לדין הג"ל א' מהא דמהני לירוף סל כרגע לחייב בחלה אף שדעמו חייב לחלק דהיינו להוליאם מהסל והיכא דהלירוף יהי אחר אפי"ו יהי ברין לומר דמה שדעמו לחלק לאחר אפי"ו ג"כ מנטל הלירוף כדאמרן וע"כ דדעמו לחלק לעלמו ל"מ דעמו לחלק, ועוד מדלא הוכח בשו"ע ובפוסקים דין לירוף סל בעיסות של ב' בניא רק באדם א' ש"מ דלירוף סל חשיב לעולם דעמו לחלק ומס"ה ל"מ בבי' בניא, ומ"מ באדם א' מועיל ש"מ דמה שמחלקו לעלמו ל"מ דעמו לחלק :

ובזה נלע"ד ליישב מה שהק' הגאון בעל נפש ח"י בספרו (סי' ז') דנחתום שאופה הרבה לחמים ומפריש חלה מן העיסה ואח"כ קודם אפי"ו נותנין קמח בשעת עריכה לכל עוגה ועוגה ואף דאין בקמח של כל עוגה כשיעור מ"מ המורף מלרף ובקמח שבכלן יש בה כשיעור חלה והחלה שהפריש מעיקרא אינו פוטר הקמח שלא כילוש עדיין במים עיי"ש שהאר"ך ואסיק ב"ע, [והנה מה דפשיטא ל' להגאון ז"ל דחטור מלרף כבר כתבתי לעיל דדעת הגר"א ז"ל דאין חטור מלרף וכן נראה סתומה דברי השו"ע (סי' ש"ה) שלא הביא רק לירוף סל ולא

פשוט מהוספתא דמלטרף, ועדיין יש לי להסתפק בנחשבת קמח חטין בעיסה של אורז ורובה אורז ועשה כמה עיסות כן ואין בכ"א כשיעור רק בלירוף כל הקמח שבכלן יש כשיעור אם מועיל כה"ג לירוף חטור או סל מי אחרי' דלמסקנת הר"ש גם בזה מועיל לירוף א"ד שא"ה דנחשבת הקמח בעיסה שהי' חייבת ג"כ בחלה רק שניטלה חלה והקמח של"ה מעורב או במים לא נפטר ע"ז שפיר אמרי' דמלטרף אח"כ ולי"א דבטילה ברוב עיסה כיון דגם העיסה הי' חייבת בחלה אי"א לה לנדרס פטור להקמח וכע"ז א' במשנה ג' פ"ד חלה דאף דב' קבים וקב אורז או קב תרומה חלמט אינו מלטרף מ"מ דבר שנטלה חלמו באחלע מלטרפין שכבר נחמייבה בחלה, וה"כ דכוותה, אבל בעיסה של אורז דכבר נחבטל לאורז הפטורה מחלה קוב אין בכח חטור וסל ללרפן, והוא ס' ע"ט :

וגלע"ד דבסברא זו מסתפק רבינו יחיאל שבסופ' הג"ל בוירמשי"ש שדעמו לחלקו לקדירות שלא יהי' בכ"א כשיעור וכשהי' בקדירה יהי' כנגדו רוב תבטיל שאין ממין המייב בחלה וא"כ שפיר חשיב דעמו לחלק אפי"ו דלחלק לעלמו ל"מ לחלק הי"ד כשהוא בעין דאו חשיב מזורף ועומד עדיין משא"כ כשינתן בעיסה דאו יבטל הלירוף דהיכא דבטל ברוב לאינו מינו ל"מ לירוף וכיון דעומד להחלק ושהי' בלתי מזורף שפיר חשיב דעמו לחלק כמו לחלק לאחרים ופטורה מחלה :

ועיקר ראיית רבינו יחיאל מעושה עיסתו כדי לחלקה בלך דפטורה דבעלם בעיני שהי' מזורף כל משך היותה עיסה דא"כ מה בכך דדעמו לחלקה מ"מ כיון דפעם א' הוא מטרפה כבר נחמייבה ואין לומר כיון דדעמו לחלקה בלך ל"מ לירוף כלל ז"א דהרי ברא"ש פ"ב דפסחים (סי' ט"ז) מיייתי ראי' מהא דעושה עיסתו ע"ד לחלקה בלך דפטורה דה"ה עושה עיסה ע"ד לפטותה סופגנין פטורה עיי"ש והתם ל"מ לומר דמשום דעמו לעשותה סופגנין יחשב גם עתה סופגנין וע"כ דעיקר הפטור משום דבעי' שהי' בחיוב כל משך היותה עיסה וה"כ בעיני שהי' מזורף כל משך היותה עיסה וא"כ ל"ל דהא דעושה עיסתו ע"ד לחלקה בלך בביתו לא איכפת לן משום דהיותה ברשות ביה"ב א' הרשות מלרף כמ"ס בית אפרים הג"ל וא"כ בעושה עיסתו ע"ד לחלקם לקדירות לחבטלים דאו לא יועיל הלירוף כיון דכ"א בטל ברוב והרי הוא כמכוער ואינו בעין וכיון דעמיד הלירוף להבטל בעודט בלך פטורה, כנלע"ד נכון ואין זה סתירה כלל להמנהג :

וגלע"ד ראי' לזה דעושה עיסה ע"ד לחלקה בלך לעלמו חייבת בחלה דהנה בשו"ע י"ד (סי' ש"ה) באדם א' שלש ב' עיסות שאין בכ"א כשיעור ושעו וא"ז

ולבאורה ק' דא"כ גם לדין ק' הא ח"ש אסור מה"מ ודומק לומר דס"ל דח"ש ע"י מערבות מותר כמו כ"ש לר"ש דא"כ הו"ל לפרוטי, אך לפת"ש ח"ש דכיון דכל איסור ח"ש מלך חיי לאילטרופי ואחר שבטל ל"מ בעין ול"מ לירוף ואף דל"מ בלימא מ"מ גם בעין ל"מ וכל זמן שאינו בעין ל"ש לירוף, שו"ר דבלא"ה נראה דכיון דהבטול משוי פחות מכשיעור א"כ ל"ש חיי לאילטרופי דכל מה שיוסף איסור מעורב בהיתר כזה הכל לא יהי' בו כשיעור :

בגדר לישא רק כגדר נתינת מים לקמח שנתחבר עם המים שבטיסה אבל גלגול אין בו וע"כ ליכא בזה חיוב חלה וגם זה נכון בס"ד:

ויש להוסיף דהא גרע מנתינת מים לקמח דהנה בריטב"א יומא (י"א.) דמערס אדם על חבואמו ומניסה במוך שלה אפילו בדיעבד לימ הפרשה ולא דמי לקודם מרוח דמהני הפרשה משום דסופו לבא לירי חיוב אחר מרוח משא"כ זה וא"כ לפמי"ש הריטב"א קדושין (מ"ח:) דנתינת מים לקמח דומה לקודם מרוח א"כ י"ל ג"כ דדוקא בסופו לבא לירי חיוב גמור ע"י לישא מוטיל הפרשה בדיעבד משא"כ בקמח זה שמשימין תחת הטיסה אין סופו לבא לירי לישא גמורה אפי' בדיעבד ל"מ הפרשה ונכון:

עוד נ"ל קלת ראי' דהעושה עיסה ע"ד לחלקה עיסה לעצמו ל"מ ע"ד לחלק ומייבת בחלה דאל"כ ק' א"ך מלאט ידיו ורגליו בביהמ"ד בכל מוזה הפרשת חלה מן העיסה דזה עיקר המוזה, וק' בעיסה מלומלמת שאין בה כשיעור חשיב תמיד ע"ד לחלקה בלא כיון דדעמו להפריש מחמו מקלת לשם חלה הרי דעמו לחלקו עיסה וממילא מיפטר ומו דאפי' יש בה יותר מכשיעור חלה נמי ק' דזה ודאי דב' שותפין שהי' להם עיסה של ג' קבין בשותפות, ושוקף א' הי' לו בה ג' קבין והשני קב א' שאין בה כשיעור ועשו עיסה זו ע"ד לחלקה בלא זה יטול חלקו קביים וזה קב בודאי הבעל קב פטור מחלה כיון שאין בחלקו כשיעור אף דבחלק חברו יש בו כשיעור מ"מ חלקו הי' עומד להתמטט מכשיעור בהיותו בלא ופטורה וא"כ בכל הפרשת חלה הרי חלק החלה הי' מוכן לחלקו מיד בהחלת לישא וא"כ חלק החלה כשמפרישו מהעיסה חגלאי למפרע שליה בו כשיעור חלה ופטורה וא"כ א"ך מוטיל הפרשתה לפטור שאר העיסה שיש בה כשיעור הרי אין מפרישין מפטור על החיוב וכ"ס שא"ה דדרך הבשירו בכך וא"א אלא צהכי ואין דנין אפשר משא"א עדיין ק' דעכ"פ יהי' מוכרח לקרות שם קודם הפרשה וא"כ בשעה

צירוף חטור, ואף אם ימא דהוי ספיקא דריבא וכ"כ ל"מ ברבות (ל"ח.) מ"מ חלה בזה"ל דרבנן והוי ס' דרבנן ולקולא, א"ך שנייא דחיקא לא משנינא] ונלע"ד אף אם ימא דחטור מלרף מ"מ נראה דאינו מלרף רק בשעת אפי' אבל בשומה לחוט גרידא אינו מלרף ואף דסל מלרף בשומה לחוט גרידא מ"מ בחטור בעי' קרימה בחטור כיון דעומד לאפי' וכע"ז כ' מוס' מעילה (מ.) ד"ה קרמו פני' דאפי' דחטור כליש' וכליש' מקדש בנתינת לחוט מ"מ חטור אין מקדש עד שיקרמו פני' דאין כלי מקדש עד שיעשה כל הראוי לעשות בו, גם י"ל דחטור גרע מכל דהרי ר"א ס"ל דסל מלרף וחטור אינו מלרף הנה דחטור גרע מכל (מ.) וא"כ אף לר"י דס"ל דחטור מלרף מ"מ כיון דסחם חטור נוהגין בו הלהמים לאפות בו אין לך בו אלא חירושו ודוקא חטור שאופין בו מלרף כיון שמשתמש בחטור במלאכה המיוחדת לה והבו דלא לוסף עליה, וכיון דצירוף החטור בשעת אפי' ממילא דינו כצירוף סל לאחר אפי' דאם דעמו לחלק אח"כ לאנשים הרבה פטור וה"ג חטור דעמו להוליא להחמים מחוטו ולמוכרם לאחרים וא"כ הוי דעמו לחלק לאחרים דפטור, ואפי' דבנתינת עיסה ע"ד לחלקה בלא חייב בחלה כדאי' במשנה ז' פ"ק דחלה וכן קומ"ל בשו"ע אבל שם כ' הר"ב הטעם שדעמו שאם לא ימלא קוטים בעורגה בלא יאפה כלה כ"א ולא יחלקנה כלל ע"י"ש וא"כ בנתינתו שלטו ולאחר אפי' ברור שאינו כן דטדאי ימכרו להם לקוטים ולא יחזיקו הכל לעצמן כדוע לכל וכיון דכל הצירוף ל"ה רק בשעת אפי' שוב מוטיל דעמו לחלק לאחר אפי' שלא יחשב צירוף ככ"ל, וכ"ז ברור לע"ד הקולשה:

עוד נלע"ד ליישב קו' הנפיה דהנה אין חיוב חלה בנתינת מים לקמח רק אחר גלגול כדאי' רפ"ג דחלה ודוקא בדיעבד מהני הפרשה בנתינת מים לקמח וע' ריטב"א קדושין (מ"ח:) דנתינת מים לקמח לענין חלה דומה לקודם מרוח לענין תרומה דאינו טבל רק דמוטיל הפרשה ע"י"ש והקמח שמפריסין תחת הלהמים לעולם ל"ה

(* **אורי** הטעם משום דחטור מחובר לקרקע ודומה לבית דאינו מלרף וכדאי' בירושלמי פ"ג דפסחים לענין צ"י דכלי מלרף בית אינו מלרף ולפ"י נלע"ד דשאנק הגעשה בגוף הכותל אינו מלרף לחלה] שו"ר ברדב"ז על הרמב"ם פ"ו מה' ביכורים הט"ז הטעם דאין חטור מלרף וי"ל ונראה הטעם דאי משום נשיכה ליכא דהרי בחטור נוגעו ולא נשכות ואי משום דנתיב באכלכם מלחם הארץ לא נקרא לחם עד שיוציא מזהחטור ויהי' ראוי לאכילה עכ"ל ולכאור' אינו מוכן דלמה לא ילרף החטור כמו סל ואף דעמא אינו נקרא לחם מ"מ יועיל כמו נשיכה דמלרפת אף שאינו קרוי עדיין לחם, ונראה מדבריו דמה דכ' שם הרמב"ם לפני זה דסל מלרפן אחר אפי' ומפריש חלה מן הפח שנאמר באכלכם מלחם הארץ מלמד שהוא מפריש מן האפיו עכ"ל, ומשמע ל"י להרדב"ז דמהאי קרא תרמי שמעיין חלה דמפרישין חלה מהפה ועוד דסל מלרף דאל"כ לא משכחת לה דין זה להפריש מן הפח רק בדאי דאיסורא שטבר ולא הפריש מן העיסה ע"כ מוקמיין לקרא בלא קב קב ולא חל עליו חיוב בהיותו עיסה ואחר אפי' נלע"ד בסל וא"כ המלו' לבתמלה הוא נפת, וכיון דמהאי קרא שמעי' לה לצירף סל ע"כ ל"מ צירוף סל רק בהיות עליו שם לחם דהיינו אחר אפי' ולא בהיותו בחטור שאין עליו שם לחם, ובשמע' מרדב"ז דין חדש דל"מ צירוף סל רק אחר אפי' ולא קודם אפי' [וא"כ י"ל דשאנק הקבוע בטתל שפיר מלרף ול"ד לחטור דאין עליו עדיין שם לחם בהיותו בחטור] וא"כ אפי' לר"י דס"ל חטור מלרף י"ל דס"ל ג"כ כרדב"ז דל"מ צירוף סל רק לאחר אפי' וגם החטור מלרף אחר שנאפה וא"כ זה ראי' לדבריו דבשימה לחטור עדיין אינו מלרף אף לר' יהושע ומר"א נשמע לר"י:

מוטל על ישראל בחלשים תרומות ומעשרות ע' ספורנו
 ויחי מיט פסוק י"ג והיו כמו מונוטיות עליו ולי"ח
 שיני רשות והיו כמו ע"ד לחלק לעלמו, ועוד
 י' לומר דחשיב ע"ד לחלק לעלמו כיון דלורך עלמו
 ולעולמו הוא כדי להחיר השירים וזה המחזור והנה
 בתום עירובין (פ"ג): נסתפקו אם הלכה כר' יוסי הג'ל
 עייש ולפי' י"ל דזה עלמו ספיקו של רבינו יחיאל בתום
 ברכות (ל"ח) בוירמשייש אם חייב בחלה משום דעומד
 לחלקו בלק היינו שנסתפק אם הלכה כר"י או כחכמים
 דמחלקים חלוי בזה אם עומד לחלקו בלק לעלמו חשיב
 ע"ד לחלק או לא, ולפי' להלכה דקימיל כתיב דר"י
 דאפי' חמשת רבעים לבד חייבין בחלה וכמו שפסק הרמב"ם
 והש"ע איש מהג' העולם שמפרישין חלה משום שדעמו
 לחלקה לחלות קטנות שאין בכ"א כשיעור דלהלכה לי"ח
 כה"ג ע"ד נה"ק וגם זה נכון בס"ד :

עוד י"ל טעם חדש בהא דעושה עיסתו ע"מ לחלקה
 בלק לעלמו חייב בחלה משום דנדרושלמי רפיג דחלה
 דאסור לעשות עיסתו פחות פחות מכשיעור כדי לפטורה
 מן החלה ופסקו הרמב"ם פ"ו מה' ביכורים הלכה ט"ו,
 ובשיע' יו"ד (ס"ו שכ"ד ס"ד) ומש"ה לי"ח מחשבתו ע"מ
 לחלקה בלק כיון דמחנה ע"מ שכתוב בחורה וגם כיון
 דאסור לעשות כן להפקיע מחלה אמדין ל"י שבודאי יחזור
 בו מחשבתו וז' ולא יחלקנה כע"ז מובאר בסנהדרין (מ"ג)
 לטנין הזמנה מילתא עייש ככ"ש ר"ה מדי דאורחי' [וכן
 מובאר בקידושין (מ') דהא דמחשבה רעה אין הקב"ה
 מלרפה למעשה משום דאמדין דעתי' שלא יבלע מחשבתו
 אשר זמס ומה"ט אמרי' התם דעבר ושנה כיון שנטשה לו
 כהיתר טוב גם מחשבה רעה מלרפה למעשה עייש והיינו
 משום דאז אמדין לדעת' שיטשה כאשר זמס כיון דנחשב
 אללו היחר גמור וכשי"פ ע"רמ"א בחו"מ (ס"ו) דבמומר
 ילדיש דל"ש אללו דברי הרב ודמ"ה דברי מי שומעין
 ואף אם קיים מחשבתו בסוף וחילקה מ"מ אמרי' דא"י
 מחמת מחשבתו הראשונה וכע"ז מ"גו אשלד"ש דדברי הרב
 ודמ"ה דברי מי שומעין פירש"י דחשיב שאינו עושה מחמת לוי
 המשלח רק מאליו כיון דמחמת לוי המשלח ה' ראוי שלא
 לעשות משום ד"ה ודמ"ה דמ"ש וככה כ"ד מחשבתו
 הראשונה לא חילקה דכל כמ"י וכע"ז אמרי' זכחים (ל"ה)
 דלא חילקה מחשבת פסול למעבד אסורא דכל כמ"י עיי"ש,
 אך כב' שומעין או בדעתו לחלק ל"י כ"א ליכא איסורא
 למעבד עיסתו קבין כיון דחכמים העיסה לורך ב' כ"א
 הוא וכ"א אין בו כשיעור ע"כ מהני מחשבתו לחלק, ובה
 יש ליישב דברי רבינו יחיאל שכתוב ברכות (ל"ח) בג"ל
 בוירמשייש דפטורה מחלה משום דעושה ע"ד לחלקה ל"י
 קדירות והק' הגר"א והל"ח והבית אפרים דהרי אינו
 מחלקה לאנשים אחרים רק לעלמו, ולפמ"ש איש דהתם
 ליכא איסור לעשות עיסתו קבוס כיון דסופה סופנין
 וא"כ חכמים העיסה לעשות ממנה מאכל הפטור מחלה אך
 דעת רבינו יחיאל כיון דמחלתה עיסה חייבת בחלה מחמת
 עכשיו וכיון דחיל עלה מובא' הו' לא פקע אבל עכ"פ כה"ג
 אין איסור כלל להפקיע מחלה כיון דחכמים העיסה לעשות

שקורא שם עדיין יולו חייבת, ומה שיפריש אחר קריאה
 שם זה לא איכפת לן כיון דכבר קרא שם וחל שם חלה
 עלי' הו' לא פקע, אבל יהי' אסור להפריש החלה מן
 העיסה קודם קריאת שם ואליו מדברי הראב"ד והשאלות
 שהביא רעק"א בגליון יו"ד ריש (ס"ו שכ"ח) מובאר בהדי'
 דמטיקרא מפריש ומכרך ואח"כ קורא שם עייש וק' הא
 מטעת פרישה אפטרה לה משום שהיא פחות מכשיעור
 ומיד בהחלת ל"שה ה' דעמו לכך והיו כעושה עיסה ע"ד
 לחלקה בלק :

אבר לפמ"ש איש דע"ד לחלק לעלמו לית לן בה וא"כ
 כאן כשמפריש החלה מן העיסה קודם קריאת שם
 לא איכפת לן כיון דנשאר עדיין ברשותו ואינו טהנה לכהן
 עדיין, ואחר קריאת שם כשטמנה לכהן זה לא איכפת
 לן דמלוותו בכך, או כמיש דכיון דכבר חל שם חלה
 הו' לא פקע, וכ"כ אך חיל מיד שם חלה נימא
 כיון דעומד אח"כ לחמו לכהן פטורה מחלה ז"א
 דמח"כ איש שפטורה אי"כ לא יקרא שם חלה עליו
 ממילא לא יתנגה לכהן ואינו עומד לחלק כלל,
 אבל אם נימא דאפי' מחלקו לעלמו בלק פטורה ל"ש
 ח"י זה דאפי' נימא דאם מפריש קודם קריאת שם
 פטורה מ"מ ההפרשה עלמה משוי' לה עומדת לחלק
 אף שלא יתנה לכהן כלל וא"כ שפיר ק' דיהי' מוכרח
 לקרות לה שם קודם הפרשה וקודם הפרשה שפיר שייך
 ח"י הג"ל דאם נימא דאינו ממויב בחלה משום עומד
 לחלק אי"כ ממילא אינו עומד לחלק ומייב בחלה, ויש
 להוסיף טופך לפמ"ש תוס' ב"מ (כ"ג) לטנין בוגין בחול
 ואח"כ מקדישין דא"ע"ג דאין מחללין ע"ג קרקע כיון דאם
 נימא דל"מ החילול יהי' עומד לחלוט וכחלוט דמי ע"כ
 מושיל חילול, והי' כיון דאם נימא דפטור מ"ד דעמו לחלק
 ממילא לא יהי' דעמו לחלק ע"כ חייב, וכ"ז בקורא שם
 ואח"כ מפריש אבל מפריש ואח"כ קורא שם טוב ק' מ"ד
 עומד לחלק וכאן ל"ש ח"י הג"ל אם נימא דפטור לא יהי'
 עומד לחלק כיון דמחלקו קודם המל' וא"כ אפי' נימא
 אחר החלוקה דפטור מחלה מ"מ כבר נחלק ואגלחי' למפרע
 דהי' עומד לחלק ודוק :

ונתישבת ד"ל דדיתו של רבינו יחיאל הג"ל מקור
 מקומו טהור כפי' דעדות וכשבת (ע"ז).
 דר' יוס' ס"ל דה' רבעים קמה פטורין מחלה רק ה'
 רבעים קמה ועוד חייבין רבעין דאחר שיפריש ישאר שיעור
 עיסת מדבר עייש וי"ל דהטעם כג"ל דאם יהי' שיעור
 מנומלס יחשב חמיד ע"ד לחלקה בלק אבל עתה דיש בה
 יותר מכשיעור ל"ח ע"ד לחלק כיון דאין עומד כולה ליפטור
 מחלה דכמה שיסאר יהי' בו כשיעור וכיון דרובו עומד
 להשאר בחיובו ל"ח ע"ד לחלק ומייב כולו בחלה ואף המיעוט
 שנחלק, ומכחיים דס"ל דבמחשת רבעים לבד חייב בחלה
 ס"ל דע"ד לחלק לעלמו ל"ח ע"ד לחלק וכרוב פוסקים
 הג"ל, ומה שנתן לכהן ל"ח ע"ד לחלק לאחריים כעין
 שכתבו החוס' ר"פ הגוזל והמאכיל דהנותן לכבו ל"ח שינוי
 רשות אף למ"ד דמליאה בן אינו לאכזו מ"מ כיון שמונוטין
 עליו ל"ח שינוי רשות עייש והכ"י מונוט כהנים ולויים

מומנה חכשיל אשר זה לא חייבה המורה כלל ודומה לעושה
 עיסה ע"ד לחלקה, לאנשים הרבה דמותה להפקיע חיוב
 חלה כיון דסו"מ חכלית העיסה שלא יהי' לשום א' כשיעור
 ואף דבכל זאת אם עושה עיסה ע"ד לחלקה אחר אפי'
 לאנשים הרבה חייבת אע"ג דסופה שלא יהי' לשום א'
 כשיעור מ"מ עתה נחתיבה ביד זה בהיותו עיסה וחו לא
 פקע מ"מ ליכא איסור להפקיע החיוב כיון דסו"מ חכלית
 העיסה לבוא באמת לידי פטור מלך סופה, וה"ל ממש
 בתחלתו עיסה וסופה סופגין דמכלית העיסה להיות בר
 פטור ואין חיוב רק מממח מחלתו אין איסור להפקיע
 החיוב ע"כ בוירמיישי' שפיר כ' החום' דפטורה מחלה
 משום דעושה ע"ד לחלק ואף שהוא לעלמו מ"מ פיון דבה
 ליכא איסורא לעשות עיסתו קבין שפיר מהני מחשבתו
 לחלק לפטורה ודוק :

ובבית אפרים (ס' ס"ט) כ' דדן זה אם ע"ד לחלקו
 בלך הי"ד לאחרים או גם לעלמו בתחלוקת
 שנוי דהרמב"ם פ"ו מה' ביטורים כ' אבל העושה עיסה
 ע"ד לחלקה בלך פטורה והראב"ד כ' ע"ז דאף האשה
 שעשתה עיסתה לחלק חייבת, משמע דלהרמב"ם גם באשה
 א' פטורה, ולא ארע לירד לסוף דעתו הקדושה דהרי דין
 זה של הרמב"ם הוא גם בטור (ס' ס"ז) וגם ברמ"א
 שם (ס"ד) ואדרבא שם מפורש להדי' אדם א' העושה ב'
 קבין ודעתו לחלק פטורה ע"י'ש ומ"מ כ' הב"ח והש"ך
 והפרישה והגר"א וכל האחרונים דהי"ד בדעתו לחלק
 לאחרים וא"כ מה יתן ומה יוסף לשון הרמב"ם שנוכל
 ג"כ לפרש כן :

והנה ברובד ז"ל שם פ"ו מה' ביטורים כ' דאשה א'
 שעשתה לחלק ג"כ פטורה אולי תמלך ותעשה
 עיסה ע"י'ש ופירשו כל המפרשים דהיינו שמה תמלך
 לעשותה עיסה א', וק' לי דא"כ העיקר חסר מן הספר
 דהיינו עיסה א' והראב"ד ז"ל כ' עיסה סתם, גם הק'
 הכ"מ והרדב"ז דהא בזה פליגי ר"י ור"ל בירושלמי
 והרמב"ם פ' כר"י ולמה חולק עליו הראב"ד ז"ל לפסוק
 כר"ל הלא קח"ל כר"י לגבי ר"ל, גם מייית הראב"ד ז"ל
 רא"י לזה מירושלמי פ"ק דחלה הלכה ד' הדא איתמח שאלת
 לר' מנח בנין דאנא בעי למעבד עיסתי אטרינא [פ'
 סופגין כן פירשו הר"ש והרא"ש הובאו בכ"מ] מהו
 דנסיבנא ותהא פטורה מן החלה א"ל ולמה לא אזיל שאל
 לאבוי א"ל אסור שמה תמלך לעשות עיסה וכו' ע"י'ש
 ותמה הכס"מ דמה רא' משם הא שם מיירי שעשתה
 תחלתה סופגין, והגר"א ז"ל ביר"ד (ס' ס"ז) פירד
 כוונת הראב"ד ז"ל שהוא מפרש אטרינא עונות דקות שאין
 בהם כשיעור בכ"א ע"י'ש והק' ע"ז דזה הוי ע"ד לחלק
 לעלמו ולא לאחרים וא"כ ס"ד לפטורה ומה רלה להוכיח
 דעת הראב"ד ז"ל דאין כפ"מ בין לחלק לעלמו או לאחרים
 ותמה ע"ז, ולענין גם בירושלמי ק' בג"ל דהעיקר חסר
 מהספר דהו"ל שמה תמלך לעשותה עיסה א' שזה עיקר
 ההמלכה לעשותה אחר, ולולא דווסחפינא נלע"ד פירוש
 דרש בירושלמי הג"ל אליבא דראב"ד ז"ל דהנה סופגין

פירוש עיסה שכליתה רכה כמו שפ"י הר"ב פ"א דחלה
 נושנה ד', והנה בפ"ג דחלה משנה א' מובאר דיכול
 להפריש חלה תיבך בנתינת המים לקמח אף קודם לישה
 ומ"מ טבל דאורייתא ל"ה, אך מ"מ אם מפריש חל
 מדאורייתא שם חלה עלה והריטב"א ז"ל קדושין (מ"ז)
 מדמה לה לתרומה קודם מירוח דאף דל"מ טבל מה"מ
 מ"מ אם קורא שם חל מדאורייתא שם תרומה ע"י'ש, והנה
 באבני נור יו"ד (ס' חכ"ד סק"ב) חידש דאף דיכול להפריש
 חלה בנתינת המים תיבך מ"מ אם חלקו קודם גלגול
 והפריש אינו חל דרוקא מעיקרא דה"ל מוי לבוא לירי. חוב
 גמור ע"י גלגול ע"כ בדיעבד חל שם חלה עכשיו משא"כ
 כשחלקו אפי' יגלגלו עכשיו לא יחול חיוב חלה עלה משום
 שאין בה כשיעור טוב פטורה לגמרי ע"י'ש שבהוא רא'
 ברוה לזה מריטב"א יומא (י'): בתבואה שהכניסה בזמן
 טלה טוב גם בדיעבד לא חיל שם תרומה עלה והיינו ג"כ
 מטעם הג"ל משום דעכשיו א"ל לה עוד לבוא לירי חיוב
 גמור דאפי' ימרחמה יפטר ע"כ לא חיל שם תרומה עלה
 ע"י'ש דבריו הקדושים, ודברי ריטב"א קדושין (מ"ז): הג"ל
 הם רא' מהימנא לדבריו ז"ל, ונראה דהירושלמי מיירי
 שהיא שפכה המים לתוך הקמח ואז נקרא אטרינא דאז
 בלילתה רכה עדיין וכפ"י הר"ש והרא"ש דאטרינא היא
 סופגין היינו בלילתה רכה, והוא רחמה ליקח מקלת מזה
 וללבוש בפ"ע פחות מכשיעור ושאלה אם פטורה מן החלה
 והשיב למה לא כדברי אבני נור הג"ל דע"פ דין פטורה
 כה"ג כיון דעדיין לא חל עליו חיוב גמור, אזיל שאל לאפי'
 א"ל אסור שמה תמלך לעשותה עיסה היינו שמה תמלך
 שלא לחלקו מיד קודם גלגול רק מעשנו עיסה ואח"כ מפריש
 ממנו מקלת פחות מכשיעור ותסבור ג"כ דפטורה כמו
 כדון הג"ל ובאמת חייבת בחלה דכבר נחתיב בשעת גלגול
 שהי' בו כשיעור וס"ל להראב"ד ז"ל ככל רבותינו האחרונים
 ז"ל דהא דעושה עיסה ע"ד לחלקה בלך פטורה הי"ד
 לחלק לאחרים אבל לחלק לעלמו חייב ע"כ קש"י ל'
 דהרמב"ם סתמח כ' דאשה שעשתה עיסה ע"ד לחלקה בלך
 פטורה דהו"ל לפרש לחלק לאחרים ומדברי בירושלמי פ"א
 דחלה הלכה ה' שפ"י סתמח אין קוש' דשם דבר
 הלמד מענינו הוא דקאי אכשים שנחנו לנחמוס לעשות מהן
 שאור ע"י'ש דוק ותשבת משא"כ הרמב"ם שפ"י סתם אבל
 העושה עיסה לחלקה בלך פטורה אין בזה שום רמז רחויז
 דקאי דוקא לחלק לאחרים [וכמו דנקיט הגאון בית אפרים
 דהרמב"ם לא קאי דוקא לחלק לאחרים] ע"כ סובר הראב"ד
 דגם הרמב"ם קאי בלופן הג"ל שעשתה עיסה ע"ד לחלקה
 בלך היינו כשיעשנו בלך יהי' מחולק וזה פי' לחלקו בלך
 ועשה עדיין לא התחיל לגלגלה ע"כ פטורה וכדברי אבני
 נור הג"ל ועו"כ הראב"ד ז"ל דחייבת אולי תמלך ותעשה
 עיסה היינו בטרם תחלקנו ושבו אף אם יחלק אח"כ חייב
 כיון דאינו מחלק לאחרים, וא"ש דלא נקיט הירושלמי
 והראב"ד לשון עיסה אחת דעיקר ההמלכה היא לעשותה
 עיסה כמו שהוא, קן הי' נלע"ד לולא דברי רבותינו
 המפורשים ז"ל :

6

ולפי מה דנקטו כל המפורשים ז"ל בכוונת הראב"ד ז"ל
 דקאי בעושה עיסה ע"ד לחלק ומייבת משום

דמישינו באדם א' שחא ימלך ולא יחלק רק יאפט יחד יש לישב ג"כ דברי רבינו יחיאל שבחוס' ברכות (ל"ח.) הנ"ל וי"ל דזה הטעם דעושה עיסה ע"ד לחלקו לעלמו אינה פטורה משום גזירה שחא ימלך ולא יחלק ואף לרמב"ם דלית ליה הא דראב"ד וי"ל דהיי"ד בעושה לחלקה לכ' בג"א כמו שבארנו לעיל דע"ז קאי הרמב"ם וכן שפי' האחרונים דברי הטור והרמ"א (סי' שכ"ו) שכ' ג"כ סתם אדם א' העושה עיסה לחלקה בלע פטורה ומ"מ פירשו דקאי אב' ב"א] או לא היישי' שחא ימלך כיון דגמר בדעתו ליתן לפלוני ולפלוני חוה א"א לעשות אס לא יחלקנה, אבל בעושה לחלקה לעלמו דרך יוכל לשמש הלחם לעלמו כשחאפסה כולו פת א' ואין שום נפ"מ בין ולי"ז שפיר חיישי' גם להרמב"ם שחא ימלך ולא יחלק כיון דאין נפ"מ כלל לעלמו בין פת א' גדול או הרבה עוגות דקות אמנם כהא דוורמיישי' שפוסה ליתן לקדירה דלפעמים לאו ברדי' חלי' להסים הכל בקדירה א' דאולי הקדירה הא' אינה מחוקקת עיסה גדולה כשיעור חלה ע"כ אם יהי' כה"ג יושיל דעמו לחלק לפטורה דל"ש בזה שחא ימלך מה שאמר שחא ימלך ולא יתנה כלל בקדירה רק יעשה ממנה פת לזה לא חיישי' כמו דל"ח להרמב"ם בעושה ע"ד לחלק לאחרים שחא ימלך ולא יתנה לאחרים כיון דלריך בזה שיטי רטון לגמרי לא חיישי' ודוקא בעושה ע"ד לחלקה לעלמו דא"ל בזה שיטי רטון באיכות עשיית הפת רק שימלך שלא לחלק בדבר שאין שום נפ"מ ולא מעלה ולא מוריד כלל אבל לחוש שימלך בשיטי רטון לגמרי ל"ח וק"ל :

וע' בסידור הרב ז"ל דיני ברכת הנהנין פרק ב' הלכה ב', אך ז"א דבשלמא מעשר חיובו בשעת אכילה שפיר אמרי' דלכילתו בש"ק משוי ליה קבע משא"כ חלה חיובו חל בשעת גלגול ובז"י (סוסיי שכ"ד) כ' נשם שו"ת הרא"ש ושו"ת הרשב"א דאם עשה עיסה פחות מכשיעור ותפחה עד שהי' בה כשיעור מ"מ כיון דבשעת גלגול ל"ה בה כשיעור פטורה ודחה ראיות השואל מנכרי שקלר ונחגיג דיש לו שכחה אף דבשעת קדירה הי' נכרי דש"ה דב' חיובי נינהו שכחה קליר ונכחה עמרים משא"כ בחלה דחיוב א' בשעת גלגול ע"כ בעי' שיהי' בה חיובא בשעת גלגול עיי"ש וכן בשעת גלגול עדיין ל"ה בה כשיעור רק בשעת אכילה שבבת וא"כ לא עדיף מחמתה לאחר אפ"י ויש בה כשיעור דפטורה ואף לב"ה דס"ל מעשרות פ"ד מ"ב דאם יתרו לשבת טובל מיד וע' ב"לם (ל"ה.) הי"ד הי"א דחוי מיד כמו שהוא לאכילה שבה משא"כ חלות בשעת לישה עדיין אין ראויין לסטורם שבת עד אחר אפ"י א"א שיקבעו א"כ חשיב לעולם בשעת לישה שאין בו כשיעור, אמנם כ"ז כשאין בה כשיעור בשעת לישה אבל בעיסה דיון שיש בה כשיעור בשעת לישה רק דהרלה לפטור משום דעמו לחלק ע"ז י"ל דכיון דאופיה לזורך ש"ק ופטורה שבת משוי ליה כשיעור חשיב כאילו הי' דעמו שלאחר אפ"י יהי' בה כשיעור כיון דידע שהוא לש"ק ופטורה ש"ק משוי לה קבע חשיב כאילו עושה עיסה ע"ד לחלק ע"מ לחזור ולחברנה דפשיטא דחייב כח"ש הגאון בית אפרים (סי' ס"ט) יתר על כן, וה"ג הרי עושה ע"מ ספורים יהי' בה כשיעור ול"ח ע"מ לחלק כלל וק"ל :

זכינו לדון דכל הפוסקים שוים בדבר דהא דעושה עיסה ע"ד לחלקה בלע הי"ד כשדעתו לחלקה לאחרים אבל מה שדעתו לחלקו לחלות קטנות לעלמו אינה פטורה וכדעת הנ"ח והגר"א והלב"ש והש"ך והפרי"ש והל"ח ברכות (ל"ח.) ואין מולק בדבר :

עתה אכתוב הגלג"ד אף לפי המשמעות הפשוט של המוס' ברכות (ל"ח.) הנ"ל דאפ"י ע"ד לחלקו לעלמו פטורה וכמו שנקטו החפ"מ והב"א בכוונת דברי המוס' מ"מ א"ש מנהג ישראל מעולם להפריש חלה מהחלות של ש"ק אף שקטנות מכשיעור, דלכא"י יש לדון דכמו דשבת קובעת למעשר דעראי משוי ליה קבע הי"ג לענין שיעור חלה דשיעורו עשירית האופה שהוא שיעור סעודה לאדם ביומי ביום כדאיתא עירובין (פ"ג.) האוכל כשיעור הזה הר"ז בריא ומבורך פחות מכלן מקולקל במיטיו יתר מכלן הר"ז רעבתן וע' שו"ת טוב"י (סי' ל"ז.) ינח"א ג"כ דבש"ק גם סעודה עראי משוי ליה קבע בפרט לפמ"ש טוב"י (סי' ל"ח.) דשיעור זה של עשירית האופה הוא למי שרואה להענג ולחללות כל משאלות לבו עיי"ש וא"כ סעודת שבת דכתיב ב"י עונג חשיב שיקבע שיתשב אכילה עונג, והשחא קו"מ הוא דלענין מעשר אפ"י אוכל פחות מכבי"ה שאינו מקיים עדיין מלות סעודת ש"ק מ"מ אמרי' דשבת משוי ליה קבע קו"מ שאם יאכל כבי"ה פת דזה שיעור חיוב סעודה בש"ק ומקיים בזה מלוא שלימה אינו דין דהמלוא העשהו קבע כאילו הי' בו שיעור חלה.

ועדיין יש לדקדק דבנון הי' עשירית האופה שיעור ב' סעודות, ושיעור סעודה א' סגי בחלוז וא"כ סעודת שבת אף דקובע מ"מ א"א שחשב רק חלי עשרון כשיעור סעודה א', וע"ז י"ל דכיון דלריך לכסות הלחם משנה בשעת קידוש כדאי' בשו"ע (סי' ער"א ס"ט.) וביו"ד (סי' שכ"ה ס"ה) דאם חכסה הפת במפה מלרף כמו כלי, וכיון דכל חלה של ש"ק נחשב חלי עשרון משום דשבת קובע א"כ בלחם משנה חשיב עשרון שלם שיעור חלה וכיון דחלות ש"ק עומדים לכסותם במפה לכה"פ שחיס שמים שפיר חשיב שחחלק ע"ד לחזור ולנרף וכה"ג שפיר דמי כח"ש הגאון בית אפרים (סי' ס"ט) ונכון בס"ד :

ובזה יש ליתן טיב טעם למנהג העולם שלא להסיר המפה מן החלות עד אחר נטילת ידים או עד לאחר המול"א, ובמג"א (פ"א) ער"א סק"כ) ובפמ"ג סס קבואר דלכל הטעמים סגי שיהיו מכוסים בשעת הקידוש ולא יתיר, ולהכיל י"ל בהקדם מה שכלע"ד ברור דלדעת רבינו יחיאל שבחוס' ברכות הנ"ל דהעושה עיסה ע"ד לחלקה בלע לעלמו ג"כ פטורה [כמו דנקטו החפ"מ ומע"מ וב"א בכוונתו] ה"ה דלירוף כל ל"מ אס דעמו לחזור ולהוליאם מן הסל ול"מ רק שיהיו מונחים בסל עד שעת אכילה כח"ש הסמ"ג הובא בב"י (סי' שכ"ו) דשופנין שלשו עיסה לריך שלא יהי' דעתן לחלק עד שעת אכילה עיי"ש ואף אס ניחא דרבינו יחיאל לית ליה הא דסמ"ג רק

→

דבטינ עיד לחלקו בלק הייך בלטרף העיסה בהיותו בלק
 צעין גיכ שיהי דעמו לחלקו בלק משאיכ כאן דלא
 בלטרף רק אחר שגאפה בעינן שלא יהי דעמו לחלקו כלל
 עד שעת אכילה. [בשלמא לדיון דל"ח עיד לחלק רק
 לאחרים שפיר מועיל לירוף כל אף כרגע אף דעמו
 להוליא חיקף מן הסל כיון דאין דעמו לחלק לאחרים אבל
 לרבינו יחיאל ל"ש ח"י זה] ולחוש לשיטת רבינו יחיאל וכמו
 שבארנו לעיל דעיקר החיוב בה מחמת שמכסין הלח"מ
 במפה וחשיב כמו לירוף כל ע"כ אין מסירין המפה עד
 שעת אכילה ומש שלא יחשב דעמו לחלק כלל ע"ד נכון:

עוד י"ל דהא דבטי' שיפור חלה ילפי' מרכיב ראשיח
 עריסותיכס כדי עיסת מדבר דכתי' והעומר עשירית
 הארפה היא גבי המן, ובשבת חייב לבלוע על לחם משנה
 משום דכתי' במן לחם משנה כדא"י שבת (ק"ו:) א"כ לחם
 משנה של שבת הוא ע"ש לחם משנה דכתי' במן שהי'
 שני פעמים עשירית הארפה וכל לחם מולחם משנה הוא
 זכר למן של יום א' שהי' שיפורו עשירית הארפה ע"כ
 שפיר חשיב חלה של ש"ק עריסותיכס דהיינו עיסת מדבר
 שזה ממש לעומת זה נתקן ומנו דחשביט ל"י במקום עיסת
 מדבר לגבי מלות לח"מ חשיב נמי עיסתכס לענין חיוב
 חלה ופטופטי דאורייתא עכו"ל:

ובההוא ענינא מסופקני לפ"מ דק"ל להלכס דעושה
 עיסה עיד לחלקו בלק פטורה הייך לחלק
 לאחרים וכמ"ש כל רבוהינו האחרונים ז"ל [ולעיל כחבתי
 דגם חוס' ברכות (ל"ח.) לא פליגי עין] אף הדין אם
 דעמו לחלקו בלק אף שאינו טהון לאחרים עד לאחר אפי'
 אם זה חשיב עיד לחלק וזה תלוי הרבה פעמים דבעיה
 אופה חלטה ושוילת מהם חלטה לבט' הדר באותו העיר או
 לחתנו שאין סמוכין על שלחנו, וככ"א לכדו ליכא שיפור
 חלה ומחלקה לחלות קודם אפי' אף ששולח להם אחר
 אפי' וזה מפורש בטור ורמ"א (ס' שכ"ו ס"ד) דאפי'
 אפי' חלה העושה עיסה עיד לחלק לאחרים פטורה, וכב"ח
 שם מסורש אפי' לבני ביחו, [וגם זה ל"ע דמלכות משמע
 אפי' ב"ב הסמוכים על שלחנו, דלפעמים אדם אופה שיפור
 חלה מולומלם ועושה איהו חלות קטנות ליתן לבניו הקטנים
 לכ"א אשישה א', אם זה חשיב עשוי לחלק, בשלמא מה
 שפושין לחמים עבור כל ב"ב שיהי לכ"א לחם משנה י"ל
 דל"ח עשוי לחלק כיון דאינו מחלקו עד שעת סעודה וע'
 סמיך שהביא ב"י יו"ד (סוסי"י שכ"ו) וטו"ז שם (סק"ב)
 דחשמע דס"ל בשותפין שלבו עיסה לא יהי דעתן לחלק
 כלל אפי' אחר אפי' [ודלא כרשב"א שהביא ב"י שם] ומ"מ
 סני עד שעת אכילה עיי"ש דיותר על כן א"א שיהי מורקף
 (דא"א ליקח להוך פיו שיפור חלה בב"א שהוא מ"ג בי"ס
 וחומש בי"ה) ז"א הכרח דמ"מ אינו מוכרח לחלק לאחרים
 בשעת אכילה, ע"כ הקפסיו, וגם דבגדרים (ל"ד:) אי
 אומני' עלה מבואר דהמזמין חכרו על שלחנו חשיב של
 בעיה"ב ולא של האוכל וע' פני פסחים (כ"ט.) ע"כ ל"ח
 עשוי לחלק אבל מה שטוח לקטנים לכ"א חלה א' שלא
 בשעת אכילה והוא לשעשוע בשלמא כידוע והקטן עושה

בו מה שלבו חפך וקטן יש לו זכיה מה"מ היכא דעמו
 אחרת מקנה אותו וחשיב עשוי לחלק, אך דקמ"ל דבטינ
 דוקא עשוי לחלקו בלק ולא אחר אפי' וכאן אינו נוטו
 לקטן עד אחר אפי', אך תלוי בספק הג"ל כיון דמחלקו
 חיקף בהיותו בלק רק דאינו נוטו לאחרים עד אחר אפי'
 אם חשיב זה עשוי לחלק אך כלע"ד לפמ"ש"ב החוס' ר"פ
 הגזול והמאכיל דהטוחן לבניו ל"ח שינוי ראשון כיון דמוטוחן
 עליו וטוחן להם לאכילה עיי"ש וה"ל ל"ח לחלק לאחרים
 [דוק]:

והנה בפרק א' דחלה משנה ו' נחמוס שעשה שאור
 לחלק חייב בשלה פירש הר"ב שדעתו אם לא
 ימלא קונים שעשבו עיסה ויאפה אותה כולה כאלה עכ"ל
 וק' אפי' לא יאפנו כלה כ"א' כיון שלא ימלא קונים בשעה
 ויהיו בלק רק אחר אפי' א"כ אין דעמו לחלקה בלק
 ומייבט וע"כ דכיון דבאמת מחלקה לחלקים בהיותה בלק
 רק דלא יתן לאחרים עד אחר אפי' זה חשיב עיד לחלק
 ופטורה, ולפ"ז ל"ע על מה סמונו העולם שאופין שיפור
 חלה מולומלם ושלחין מנונה לאלוהיהם הדרים באותו
 העיר והם רגילים בכך בכל שבוע וא"כ דעתם לכך בשעה
 בלגול א"כ אף מברכין על הפרשת חלה כיון דהוי עיד
 לחלק, ולע"ד ראוי להזכיר ע"ז שאם אין בחלקם הגשאר
 אללם כשיפור חלה יפריבו חלה בלא ברכה:

נשוב ל"ה, ולכאורה י"ל עוד ישוב על מהנינו מאי
 ומקדש להפריש חלה מחלות קטנות אף לדעה
 החפ"מ ובי"א בכונת רבינו יחיאל שבחוס' ברכות (ל"ח.)
 הג"ל דהנה בחוס' גיטין (כ"ב:) דגט שכתבו הסופר שלא
 בלויי הבעל פסול משום דחשיב שלא לשמה, ורא"י ברורה
 לזה מחשבה גיטין (כ"ו.) הכותב טופסי גיטין לר"ך שיניח
 וכו' פירש"י שראה חגר ביניהם מבואר שמתב להדי'
 לשמה ומ"מ א' בגנו' דלר"ך קיעה הכי את מותרת לכ"א
 ובזבחים (ג') מבואר דהפטול משום שלל"ש הנה דאפי'
 מותב בפי' לשמה כל שהוא שלא בלויי חשיב שלל"ש:

דן אמת דהחוס' סימו משום דסתם אשה לאו לגיטוסין
 עומדת אחינס לע"ג דבקידושין (י') מבואר דילפי'
 שטר קדושין מנט דבטי' ג"כ מרעם הבעל ולמד מ"ד גם
 מרעם האשה, וק"ש הא בשטר קדושין ל"ש זה דסתם אשה
 לקידושין עומדת כח"ש המלחמות פ"ב דכתובות, וע"כ
 דעיקר הטעם משום דל"מ מחשבתו על דבר של חכרו
 כעין שקי' חוס' יבמות (פ"ב:) לענין א"א דש"ש דדוקא
 בדבר התלוי במחשבה אמרי' קן, והיינו משום דמחשבתו
 ל"מ על דש"ש וה"ל דכוותה ל"מ מחשבתו ע"מ לחלק
 בעיסה שאינו שלו, וכיון דבעיה"ב בעלמו אינו לש' העיסה
 רק אשתו או משרתת שלו ל"מ מחשבתו לחלק בעיסה של
 בעיה"ב, והנה בירושלמי בפ"ה דמעשרות הלכה ג' פליגי
 ר"י ור"ל המחמת כרוי של חכרו אם נטבל או לא וכן
 הל"ש עיסה של חכרו לא נטבל לחלה עיי"ש, ולר"ל דס"ל
 לא נטבל ע"כ דמדמי לה לא"א דש"ש וי"ל דתלי ג"כ
 במחשבה כחוס' יבמות (פ"ב:) הג"ל לפ"ז י"ל דכיון דלפי
 מחשבת הל"ש עיד לחלק פטורה מחלה א"כ ל"ש לומר

נשיכה קודם אפי"ו בעדו בלק זה ודאי לי"ט ע"ד לחלקן אבל שטעשה ע"ד לחלק ושישאר חלוקתו עד אחר אפי"ו זה לא ניחא לי' בפירוט חס ניחא דזה גורם שיהי' פטור מחלה בדואי לא יהי' ניחא לי' בזה ע"כ לי"ט דעתה לחלק נגד רעון צעה"ב :

אמנם תי' אינו מספיק רק למחמת הלשה עי"ס אבל צבעלת הכי"ט עלמה אפי"ו מספיק דביבמות (פ"ו) ואכלתם אותו צרי"ט אחס וביחכס למד על כשואה כח ישראל שטמנת רשום לחרוס, ובמל"מ פ"ד מה' הרמות הי"ג כ' בשם צעה"ט דה"ס לענין חלה, מוכח מזה דאשה חשובה לגבי עיסתה כבעה"ב עלמנו ולא נגדר שלי"ט איברא דלשון הרמב"ם שם פ"ד הי"ב ש' ח"ל הנן שאוכל עם אביו ואשה בעיסתה מורמין מפני שהם ברשות, משמע להדי"ו דגם אשה רק שלי"ט הוא ולא כבעה"ב, וכבר העיר בזה בס' לפנת פנתה ה' מתנות עניים בהשמות, ולפי"ו לי"ל דהא דיבמות (פ"ו) גזה"כ היא לענין שלימות לכד שיש לה כח לימן רשות לתרום אף שהיא עלמא אינה משיבה אלא כשלי"ט ולפי"ו י"ל כמ"ס, ועי' קדושין (כ"ד) לענין פרוין מע"ש של הבטל משיבה האשה כשלי"ט דעלתה ולא כבעלים עיי"ש :

עוד יש ליישב המנהג דכפ"ד דחלה ס"ל לרע"ק דהעושה מקב חלה חל וכ' הירושלמי דדומה לתורם קודם מרות, אך חכמים חולקין והלכתא כוותיהו מי"מ י"ל דהי"ד כשלא הי' בו מעולם שיעור חלה אבל כשהי' בו שיעור חלה אף שדעתו לחלק מורה חכמים לת"ק דחל הפרשה כמו קודם מרות, וכמ"ס הר"י מינן דהא דח"ש אסור מה"ט הי"ד צבא משיעור חלה הי"ג ס"ל לחכמים דמשיבות ח"ש לענין זה שמשב כמו קודם מרות הי"ד צבא משיעור חלה :

דל"מ מחשבתו בעי"סה של חברו דא"ל מחשבתו לפטור רק לשלול החיוב כיון דכל החיוב הוא רק מחמת מחשבתו של לש וכשכוונתו לחלק הכי מחשבתו שלא יהי' טבל, אך הרמב"ם פ' כ"י יומין דהממרח כריו ש"מ טובל וכן הל"ש עי"סה ש"מ ואי"כ הטבל מעלמו נעשה ואינו חלו במחשבתו של זה שפיר י"ל כמ"ס דל"מ מחשבתו ע"ד לחלק ודל מחשבתו לגמרי ממילא נטבל לחלה מחמת על"מ מעשה הלישה ודוי"ק :

איברא דיש לדון לפי המבואר בע"מ (כ"ג) דאע"ג דארי"א דש"מ מ"מ הי"ב דבעה"ב גלי דעמי' דניחא לי' ארי"א עיי"ש וכע"ז במנ"א (סוף סו' ש"ט) דהמניח דבר מוקלה על כלי של חברו שלא מדעתו אינו נעשה בסיס לדבר האסור אבל אם עושה לטובתו של בעל הכלי דמסתמא ניחא לי' נעשה בסיס לדבר האסור, והי"ב הסתמא ניחא לי' לבעה"ב לחלק העיסה לחלות כדי שיהי' מספיק לו ללחם משנה לכל סעודה ואם העשה מכל העיסה לחם א' לא יהי' לו חלות שלימות ללחם משנה, מי"מ י"ל דיוון דנשיכה מחברת העיסה להיות א' ואי"כ צידה אחר שלקה החלות וערכתו כ"א לעלמה להכרין יחד בקלמן שינשכו זא"ז וכך יאפס יחד ואחר האפי"ו יחזור ויפרקם והשיבי שלימות לענין לחם משנה ומי"מ לי"ט ע"ד לחלקן בלק כיון דבהיותן בלק חורים ומחברים [זהו עדיף יותר ממס"כ הב"א (סו' ס"ט) הנ"ל דאם דעתה לחזור וללרף נטל לי"ט ע"ד לחלק דהתם יש לפקפק קלה כמו דחיון דהעושה עי"סה ע"ד לחלקה אחר אפי"ו אינו יפקיע החיוב דאחר אפי"ו פניס חדשות בא לכאן, הי"ג העושה עי"סה ע"ד לחלקה בלק ולחזור וללרף אחר אפי"ו אינו גורם חיוב כיון דקודם אפי"ו ישארו מחולקים, ואחר אפי"ו פ"ח בא לכאן אבל כאן דעתה לחזור וללרפן ע"י

סימן נ.

בדיני חיוב חלה בשאור

קו"ח היא דהרי עיסת הכלבים שאין הרועים אוכלין ממנו מקבלת קו"ח כדאיתא בפ"ק דחלה מפורש דשאור חיוב בחלה הכה דלענין חלה לר"ך שיהי' יותר ראוי לאכילה מלענין עומאת אוכלין קו"ח לתכלין דלי"ט אוכל לענין עומאת כש"כ שאינו חשיב אוכל לענין חלה :

שוב נתיישבתי דיל"ל כיון דילפי' חלה לחם ממהל דדוקא ה' מינים חייבים בחלה משום שבאין לירי חימוץ ה"ה דילפי' דגם שאור חיוב בחלה כמו דחייבין עלי' משום חמץ משום דחוי לחמץ בו עיסות אחרות כמ"ס הר"ן פסחים (מ"ה) והא דעיסת הכלבים שאין הרועים אוכלין ממהל פטורה מחלה שם אין ראוי לחמץ בו עיסות אחרות ואפי"ו ניחא דראוי מי"מ אין כח החימוץ בא מחמת שאיט ראוי משא"כ בשאור דכל כח החימוץ שיש לו הוא מחמת שאיט ראוי ע"כ אין זה נחשב חסרון כמו שאין נחשב חסרון לענין חמץ דאין היקף לחלה :

גלע"ד דאם עשה שאור פתוח פתוח מכשיעור חלה וכשנעשה שאור לורטים יחד כשיעור חלה פטורה מן החלה ואע"ג דפ"ק דחלה מפורש דשאור חיוב בחלה הי"ד דכבר חל עליו חיוב בטרם נחמץ כי"כ עד שיפסול מאכילת כלב וחו לא פקע וכ"ז כשהי' בו מחלה שיעור חלה אבל בלא הי' בו בחלה לישא כשיעור חלה ע"ד שנעשה שאור ואו נפסל מאכילה כדאיתא בתוספתא דשאור נפסל מאכילת כלב ואז א"א שיחול עליו חיוב חלה כיון דאינו ראוי לאכילה וכל שאי"ר לאכילה פטור מחלה כמפורש בפ"ק דחלה לענין עיסת הכלבים שאין הרועים אוכלין ממנו, ואע"ג דעומד לאכילה כשישערב בפ"ח מי"מ כיון דבעיני אי"ר לאכילה לאו אוכל היא כדאיתא בגרה (כ"א) דתכלין אינו מטמא עומאת אוכלין כיון שאינו עומד לאכילה בפ"ט וברע"י צב"ת (כ') דמלח אינו מקבל עומאת משום דאינו נאכל בעינו רק ע"י הערובות, והשתא

ספר
נועם הלכה

ובן
פסקי הלכות
חלה

בענינים אקטואליים השכיחים
במאפיות, ובבית היהודי

חברתי בעזרת ה'
אלהנן בן לאאמ"ר הרב"ח ר' ברוך וינד שליט"א

שנת תשע"ד

סימן י

עיסה שיש בה שיעור ורוצה לחלקה

עיסה שיש בה שיעור על דעת לחלק

76 א. בעל הבית הלש עיסה שיש בה שיעור חלה על דעת לחלק הבצק לכמה אנשים^(א), שלכל אחד מהם יגיע עיסה פחות משיעור חיוב חלה, פטורה^(ב) העיסה^(ג) מחלה^(ד). ל

הערות וציונים

קימ"ל כן, מ"מ בתרומה וחלה דבמחשבה תליא יש להקל לומר כל העומד ליחלק כחלוק דמי, ומ"מ אם אחד יקבל שיעור חלה לכאורה חייב בחלה, וזה שלא קיבל שיעור חלה פטור מחלה.

76 א נציין שאם לש ב' עיסות שיש בכל אחת שיעור חלה ודעתו לחלק אחת משניהם ואינו יודע איזה מהם, יפריש חלה משני העיסות מספק ואם מפריש משני העיסות יחד יפריש בברכה ואם מפריש מכל עיסה בנפרד יפריש מכל עיסה בלא ברכה, חלת לחם בפתיחה.

76 ב ועיין במחבר סי' שכ"ח סעי' ד' שכתב דעיסה שהיה בה שיעור חיוב חלה וחלקוה, בעודה בצק באופן שאין בשום חלק שיעור חיוב חלה, ואח"כ הוסיף על כל חלק עד שהשלימו לשיעור, מ"מ נשארה העיסה בפטור, והטעם כיון שכבר היתה להם שעת חובה, ואז היו פטורים שהרי עשאוה לחלק הוה כהופרש ממנה חלה, ש"ך ס"ק ז', ומ"מ אם הוסיף שיעור שלם ביחד על העיסה כתב הש"ך שם בס"ק ח' דפשוט הוא שחייב בחלה דהוה

76 א מדובר מאנשים המקפידים זה על זה, ולכן פטורה העיסה מחלה מחבר סי' שכ"ו סעי' ב', ומדובר בדעתו לחלק בעודה בצק, ועיין בחל"ח בפתיחה שכתב דאם בסוף לא חילק העיסה לכאורה חייב בהפרשת חלה ע"י צירוף שנעשה כשהיתה בצק אחת, ויש לעיין בזה קצת דהרי אז היתה פטורה דכונתו היה לחלק העיסה, ורק בנחתום העשוי למכור מחייבים כיון שחשב שאם לא ימכור לא יחלק אבל כאן חשב רק לחלק, אבל זה ברור שאם לא התכוין לחלק העיסה לא מהני לפטורה בזה שיחלק אח"כ דכיון שחל עליה חיוב חלה תו לא מהני לפטור ואפי' יחלקה לשתים צריך להפריש חלה, רמ"א סי' שכ"ו סעי' ד', ועיין בערוה"ש יור"ד סי' שכ"ד סעי' מ' שכתב דה"ה כשהיה שיעור חלה ונצטמק חייבת בחלה דאזלינן בתר מעיקרא והואיל והיה בה שיעור חלה תו אינה נפטרת מחיובה. ל

76 ב והטעם מבואר ברשב"א שער ב' דכל העומד להחלק כחלוק דמי, ומצאתי בשו"ת טוטו"ד שכתב דאע"ג דלהלכה לא

ב. לש עיסה על ז

ג. לדוגמא: הלש ג במשלוח מנות י

כעיסה חדשה, ועיין ב שמסתפק אם הוסיף ואח"כ הוסיף עוד לשיעור עיסה אם חיי הוסיף לעיסה שיעור י חיוב חלה לכל חלק ו בחלה עיין מקד"מ סי הוסיף לעיסה שיע העיסה לשתים נמצ שיעור חלה צ"ע אם ו נתקימה מחשבתו דו שיעור חלה, ובכל טו ברכה.

76 א ש"ך שם ס"ק ה' בעודה בצק אע"פ אפיה חייבת, וכן נקט כן למעשה בדעת קדו שאם דעתו לחלק בחלה, וקשה קצת דו אחר אפיה ונקטינן בשבה"ל חלק ד' סי' ג אם כל עיסה נאפית בתנור אין צירוף לש לצרפן אח"כ בסל, ו חלה בברכה דנקרא י שם שהעולם אינם ו בברכה, וסמכו על ע ס"ק ז', וכתב שם חלות לחלק לבני להפריש חלה כיון האפיה, נציין שיטת

76 ב. לש עיסה על דעת לחלק אחר האפיה^(ט), העיסה חייבת בחלה^(ט).

76 ג. לדוגמא: הלש עיסה שיש בה שיעור חלה, על דעת לחלקה אחר האפיה במשלוח מנות לכמה אנשים, יש להפריש חלה^(ט) מעיסה זו. L

הערות וצינונים

דכתב דכדי לחייב בחלה בעינן שלא יהיה בדעתו כלל לחלקו אפ"ל אחר האפיה. L

76 ה) ויש לעיין בעיסה שלא נתחייבה בחלה בעודה עיסה, אלא אחר האפיה ע"י צירוף סל, או עיסה שבלילתה רכה של סופגנין (שנעשית לחנוכה) או של עוגת טורט (המוכא בס"ז) שאינה חייבת בעודה עיסה אלא אחר האפיה ואז חשב לחלקה האם מועיל מחשבתו לפטור דהרי דעתו לחלק רק אחר האפיה או כיון שבשעת עיסה לא נתחייב כלל אין צירוף הסל מועיל לחייב, ומצאתי בתורת הארץ פרק ד' אות ק' שמביא בשם חלת לחם דמסופק בזה דהיינו כשבעודה עיסה וגם בתנור עדיין לא הצטרף רק נצטרף בסל ורק אז חל החיוב אמנם בשעת צירוף הסל אחרי האפיה היה דעתו לחלק אח"כ לאנשים הרבה, ומצדד דמהני מחשבתו לחלק לאחרים ולכן נוטה לפטור, אולם התורת הארץ נוטה להחמיר דלא מהני מחשבתו וכן נראה בשבה"ל חלק ב' ס"ל קע"ט, דנראה מדבריו שנוטה לחייב בזה כמו בכל פעם שדעתו לחלק אחר האפיה, וכתב דלחמים כיון דרכם בכך דהיינו להיות מחולקים אינו חשוב לפטור מחיוב חלה, ועיין שם שמסביר דעיסה כיון שהוא מחובר ולכן כשדעתו לחלקו הוה כסותר את דבריו משא"כ בפת הלא הדרך הוא שהם מחולקים א"כ אין הכונה לחלק סותר את מעשיו. L

76 ז) דהוה כלחלק אחר האפיה, ולכאורה יפריש בלא ברכה, ויש לדון בזה, כיון

כעיסה חדשה, ועיין בחל"ח סי' ה' ס"ק ס"ג שמתספק אם הוסיף פחות משיעור עיסה ואח"כ הוסיף עוד קצת עד שהשלימו לשיעור עיסה אם חייב בחלה או לא, ואם הוסיף לעיסה שיעור שישאר אחר החלוקה חיוב חלה לכל חלק וחלק, לכאורה חייבין בחלה עיין מקד"מ סי' שכ"ז ס"ק י"ב, ואם הוסיף לעיסה שיעור חלה וכשחילק העיסה לשתים נמצא שיש בכל חלק שיעור חלה צ"ע אם חייב בחלה דהוה כלא נתקימה מחשבתו דהרי לא רצה שיהיה שיעור חלה, ובכל ספק יש להפריש בלא ברכה.

76 ח) ש"ך שם ס"ק ה' דאם אין דעתו לחלק בעודה בצק אע"פ שדעתו לחלקה אחר אפייה חייבת, וכן נקט בטו"ז ס"ק ב', ומובא כן למעשה בדעת קדושים סי' שכ"ו ס"ק ח' שאם דעתו לחלק אחר האפיה חייבת בחלה, וקשה קצת דהלא נחתום ג"כ מחלק אחר אפיה ונקטינן לחייבו בחלה. ועיין בשבה"ל חלק ד' סי' קמ"ה דמביא דלכאורה אם כל עיסה נאפית בנפרד באופן שאפילו בתנור אין צירוף לשיעור וגם אין מקפידין לצרפן אח"כ בסל, לכאורה א"א להפריש חלה בברכה דנקרא ע"מ לחלק, אולם כתב שם שהעולם אינם נוהרין בזה ומפרישים בברכה, וסמכו על שיטת הגר"א סי' שכ"ו ס"ק ז', וכתב שם דלכן הנשים האופות חלות לחלק לבני משפחתם נוהגים להפריש חלה כיון שמחולקים רק אחר האפיה, נציין שיטת הסמ"ג מצוה קמ"א

זמה
ולה,
שבה
חלק
יעור
קיבל
אחת
יהם
זשני
סות
יסה
חלת
כתב
חלה
שום
על
מ"מ
כבר
דים
מנה
עור
שם
הוה

פת הנאפית במאפיה כדי למכור

ד. פת הנאפית במאפיה כדי למכרה לכמה אנשים חייבת בחלה^(ט), אפי' באופן שכל אחד קונה פחות משיעור חלה^(ט), החיוב להפריש חלה בברכה.

הערות וצייונים

שעשוי לחלק יש לעיין אם מיקרי לחלק, כיון שאם לא ימצא למי ליתן ישאר הכל אצלו, או דילמא כיון שיש לו רשומה מפורטת הוה ככולן לידו ובודאי יחלק הכל.

מאפיה היינו נחתום הנזכר ברמב"ם ביכורים פרק ו' הלכה י"ט, וכן הוא במחבר יור"ד סי' שכ"ו סעי' ב' דנחתום שעשה עיסה לחלקה לכמה אנשים, לכל אחד פחות משיעור חלה מ"מ חייבת בחלה שאם לא תמכר יעשנה פת, והוה כדעתו לחלק אחר האפיה, א"נ אפי' אם לא ימכור יחזיק הכל לעצמו ש"ך שם ס"ק ד', וכן משמע ברע"ב חלה פרק א' משנה ז', (האמת היא שבזמנינו לא שייך שישאיר לעצמו כיון שבעל המאפיה אין לו מה לעשות עם כ"כ הרבה סחורה), נציין שהלבוש כתב שם עוד סיבה לחייב דשמא ימצא איש אחד שיקנה הכל ונמצא דלא היה כלל לחלק, ולכן נהגו בכל ועדי הכשרות למנות משגיחים בכל המאפיות שיזהרו בכל דיני הפרשת חלה ועיין ס"ק כ"ט, ועיין בחזו"א ליקוטים סי' ב' ס"ק ב' שנראה מדבריו הסיבה לחייב, דרק באופן שברור לו שיחלק העיסה אינו חייב בהפרשת חלה אבל באופן שמסתפק אם יחלק העיסה יש לחייבו בהפרשת חלה, ואפי' ימלך אח"כ לחלק, ודע דכל האמור כאן מדובר בנחתום אבל בעל הבית האופה על דעת לחלק העיסה לאחרים פטורה מחלה רמב"ם שם, ולכאורה הטעם דרק בנחתום שייך לומר שיימלך או שישאר ויקחנו לעצמו אבל סתם אדם יודע כמה

צריך לאפות, ויש לדון בדעתו לחלק והפריש חלה ונמלך שלא לחלק האם צריך להפריש פעם שנית או אמרינן כיון שנמלך התברר שמלכתחלה היתה העיסה חייבת בחלה ופטור, אולם הראב"ד שם נקט דגם אצל בעל הבית האופה על מנת לחלק במתנה או למכור שייך לומר שיימלך או שישאר לו יותר משיעור חלה ויש להחמיר להפריש חלה, נמצא לפי שיטת הראב"ד אפי' האופה על מנת לחלק חייב בהפרשת חלה, ורק שותפים האופים על דעת לחלק ואין בכל אחד שיעור חלה פטורים מהפרשת חלה.

כיון שכבר נתחייב בחלה, ואם בשעת עשיית העיסה כבר נמצאים הקונים אצלו, עיין במשנה ראשונה חלה פרק א' משנה ז' שכתב דלכאורה באופן זה פטורה העיסה מחלה, ומצאתי בלקה"ע פרק ז' שכתב דלכאורה אפי' אינם עומדים אצלו אלא הקונים הזמינו אצלו ואופה רק לפי ההזמנות ג"כ פטורה מחלה דדעתו לחלק העיסה, ויש לדעת דבזמנינו שהמאפיות אופים לחמים ועוגות ועל פי רוב אין בכל אחת שיעור חלה, מ"מ מפרישים מהם חלה, הואיל ועשוי לחלק רק אחר האפיה, וגם מצוי מאוד שאחד קונה יותר משיעור חיוב חלה נמצא דלא כל העיסה עשויה לחלק.

בצק עלים הנמכרים ג"כ מפרישים מהם חלה בתוך המפעל, ואין לומר הטעם דאולי ישאר אצלו ויאפה אותו, דבזמנינו שיש מקפאים הכל נמכר אולם הטעם הוא

ה. חיוב ההפרשו
ז. לש עיסה על
לא לחלק את

ז. הלש עיסה גז
העיסה י"א לכב
שכל העיסות יש
לחמים וכדו'), גז

כמבואר בר"ש חלה שאחד יקנה יותר מ עיסה יותר משיעור על כל העיסה, שמכניסים הבצק לו יועיל צירוף סל, לאפות באותו זמן, בעיסה שיעור חיוב אחר שחלקוה, וא שהמפעלים המוכר עיסה גדולה הרבה י יכולים להפריש חל לנילונים כיון שכב שביארנו לעיל ס"ק עשוי למכור מ"מ ח

חובת ההפרשה י לא הפריש חייביו כדי שלא יכשלו ב: פחות משיעור ח נתחייבה העיסה שו הפרשת חלה, נציין כמה סוגי עיסות ש פשוט שפטורה מו שיעור חלה.

76ה. חיוב ההפרשה היא על המוכר.

ו. לש עיסה על דעת לחלק ושוב לא יהיה שיעור חלה בכל עיסה, ונמלך לא לחלק את העיסה חייב להפריש חלה.

לש עיסה לחלק לעצמו

76ז. הלש עיסה גדולה ומשאירה אצלו, אפילו אם בדעתו לחלק אח"כ את העיסה לכהן (כל אחת פחות משיעור חלה), כל עוד וכוונתו שכל העיסות ישארו בטעם אחד, (ומה שמחלקם הוא רק שרוצה הרבה לחמים וכדו'), נתחייב בחלה.

הערות וצינונים

כמבואר בר"ש חלה פרק א' דלפעמים יש שאחד יקנה יותר משיעור חלה ולכן לשיין עיסה יותר משיעור חלה, ואז חל חיוב חלה על כל העיסה, וצריך להפריש לפני שמכניסים הבצק לתבניות ונילונים דאז לא יועיל צירוף סל, כיון שאינם עומדים לאפות באותו זמן, ורק אם מתחלה היה בעיסה שיעור חיוב חלה יכול להפריש גם אחר שחלקוה, ואחר הבירור נודע לי שהמפעלים המוכרים בצק עלים עושין עיסה גדולה הרבה יותר משיעור חלה ולכן יכולים להפריש חלה ואפ"ל אחר שהכניסו לנילונים כיון שכבר נתחייב בחלה, כמו שביארנו לעיל ס"ק ח' לגבי נחתום שאפ"ל עשוי למכור מ"מ חייב בהפרשת חלה.

חובת ההפרשה הוא על הנחתום ואם לא הפריש חייבים הקונים להפריש חלה כדי שלא יכשלו באיסור טבל, ואפ"ל קנה פחות משיעור חיוב חלה כיון שכבר נתחייבה העיסה שוב אין נפטרת אלא ע"י הפרשת חלה, נציין שגם נחתום אם עשה כמה סוגי עיסות שמקפידים שלא לערבם פשוט שפטורה מחלה אם אין בכל אחת שיעור חלה.

פשוט דאם מקפיד על העיסות שלא יגעו זו בזו לא מהני בזה שמשאיר

76 ת. אבל אם דעתו לחלקה לכמה סוגי מעמים, כגון חלק לחלות וחלק לעוגות, אין צריך כלל להפריש^(י), ויש מחמירין להפריש בלא ברכה. L

77 ט. אם אין אופה את כל הבצק ביום אחד^(ט) אלא מקפואים חלק לשבת

הערות וצינונים

אצלו, חזו"א יור"ד סי' קצ"ח דתלוי בקפידא ולכן אם משאיר אצלו באופן שאינו מקפיד אין זה נקרא לחלק אבל אם מקפיד על כל עיסה לדבר אחר הרי זה נקרא מקפיד.

78 ו) ואע"ג שדעתו לחלק אין זה כלום כיון שמחלקו רק מפני שרוצה הרבה לחמים ואינו מקפיד על נשיכתן חייב בחלה, ביאור הגר"א סי' שכ"ז ס"ק ז' שו"ת בית אפרים יור"ד סי' ס"ט, וכתב שם דלכן המחלקים עיסתן לחלות קטנות כדי שיהיה לו הרבה לחמים ללחם משנה פשוט שחייבים בהפרשת חלה, ואפ"ל בלא צירוף סל כיון שאין זה נקרא לחלק, וכן מסיק בשבה"ל חלק ד' סי' קמ"ה אבל מאפיות כיון שמקפידים שלא ישוכו הלחמים כדי שלא תתקלקל צורתם לכאורה הוה כמקפיד ואינם מצטרפים, וכן נראה בחזו"א, ועיין לעיל ס"ק א', ולמעשה אין נפק"מ דהרי כתבנו דנחתום חייב בהפרשת חלה אפ"ל בעשוי לחלק.

79 יד) בחזו"א זרעים סי' ב' בליקוטים ס"ק ג' כתב העושה עיסה אחת גדולה ודעתו לחלק ומקפיד על תערובתה אחר החלוקה כגון שחלק נעשה לחלות וחלק אחד נעשית למזונות אין לחייב בחלה, אולם מצאתי בספר הבית בכשרותו סי' ו' שמביא בשם הגרי"ש אלישוב זצ"ל שאפ"ל כשמחלק העיסה חלק לאפית לחמים וחלק לעוגות מ"מ כיון שהכל אותו סוג בצק אין זה נקרא מקפיד ויש לחייב בהפרשת חלה, ורק אם חלק העיסה

נילושה אם עוד סוגי תבלינים וכדו' אינם מצטרפים, ונראה לי שכוונתו שאם העוגה עשויה מבצק עוגת שמרים בלא מילוי יש להפריש בלא ברכה אבל בבצק עם מילוי שוקלד וכדו' לכאורה אין להפריש כלל ועיין ס"ק י"א, עוד נציין שהלש עיסה ללחם ועוגה, ויש שיעור חיוב חלה בחלק העיסה ללחם ולא בחלק העיסה של העוגה, אולי יש להפריש חלה מהחלק המיוחד ללחם כיון שבחלק זה יש שיעור חלה, אולם אם הפרישו מהחלק של העוגה אם עדיין לא החליטו אז מהו החלק של העוגה חל ההפרשה דהוה כעיסה של נחתום דאע"ג שעשוי לחלק באופן שאחד יקבל חלק פחות משיעור מ"מ כל העיסה נתחייבה בחלה ה"ה הכא כל העיסה נתחייבה בחלה אע"ג שעשוי לחלק מ"מ כיון שבחלק אחד יהיה שיעור חלה כל העיסה חייבת בחלה, ואם בשעת הלישה החליטו שזה החלק של העוגה לכאורה א"א להפריש ממנה חלה כיון שהוא חלק של העוגה ובה אין שיעור חלה, וכן שמעתי מהגר"ח"פ הורוביץ שליט"א, ולכו"ע אם מחלק רק מפני שרוצה פתין קטנות אבל אינו מקפיד על נשיכתן פשיטא דמצטרפים. L

80 ו) ונראה לי דאם לא הצליח לאפות הכל ביום אחד לכו"ע לא מיקרי לחלק ורק כשיש לו סיבה מיוחדת שבשביל זה אינו רוצה לאפות יחד, מיקרי לחלק ובוה"י א שאין צריך להפריש כלל או יפריש בלא ברכה, ועיין בחזו"א יור"ד סי' קצ"ח ס"ק ג'

זו וחלק השני הרבה פוסקים י. נשים הלשון קטנות, ומע

שכתב דאם מי שרוצה לאפות כ אחת שמנה ואו מקפיד, ולא מו חלת לחם סי' ה' חלה להרשב"א ו לאפות לחמים כ ולכן אינו מועיל

81 ז) במעדני מל מחלק העי הכל אלא מסע משחרית לערב פטורה מחלה, ו ס"ק ס"ק א', וע בזה בחלה, ויש שיעור חיוב חלו העיסות אפ"ל הע

82 יז) כן מסיק ל חלה בשם ר שם דאלו העו אופים מיד וחל ואז אופים אותן בקונטרס מבית בברכה, וכן מו קמ"ד, וכתב נ מצאתי בספר ל בשם פוסקים שמשאיר הכל יגעו זו בזו אלא בכל העיסה מח

זו וחלק השני מקפייאם לאפות בשבוע הבא, י"א שפמורה מחלה"ס, אולם הרבה פוסקים נקטו לחייב בחלה"י וכן נקטו הפוסקים למעשה. ל
74 י. נשים הלשות עיסה שיש בה שיעור חלה על דעת לחלק העיסות לחלות קטנות, ומשאירות הכל אצלם, חייבות להפריש חלה בברכה"י. ל

הערות וצינונים

אולם באמר"י סעי' כ' כתב אלו העושים עיסה ומחלקים העיסה לשתיים וחלק אופים מיד וחלק מקפייאם לשבוע הבא, אין להם להפריש חלה דהרי אף פעם לא יגיעו לצירוף, ואולי יפריש בלא ברכה דהרי אינו מקפיד על נגיעתן ונשיכתן.

ונהגו העולם להפריש בברכה דהרי משאיר הכל אצלו וגם אינו מקפיד, ויותר טוב לאפות מיד כל העיסה ורק אח"כ להקפיא והוה כעשוי לחלק אחר אפיה דבזה לרוב הפוסקים יש להפריש חלה בברכה כמבואר בסעי' ב' ולפני שבת יחזור ויאפה את החלות כדי להחזיר להם את הטרויות.

יח) כיון שמשאיר הכל אצלה חייבת בחלה, ש"ך סי' שכ"ו ס"ק ד', וכן מובא בפת"ת ס"ק ב' בשם הדרישה והב"ח דדוקא אם רוצה לחלקה לאנשים הרבה נקרא לחלק, אבל אם מחלק לעצמו לא מקרי עושה לחלק ולפ"ז אתי שפיר המנהג שנוהגות הנשים בערב שבת ללוש שיעור חלה ונוטלים חלה בברכה אף דדעתם לחלק הלחמים לחלות קטנות שאין בהם שיעור חלה, כיון שמשאירים הכל אצלם, אולם בבית אפרים חי"ד סי' ס"ט נוטה לפטור אפ"ל כשמשאיר הכל אצלו, אם הוא באופן שלא יבואו אח"כ לידי צירוף ואין חילוק בין מתחלק לאיש אחד או לאנשים הרבה, וכתב שם שאם דעתו לחלק העיסה אבל יצרפם אחר האפיה ע"י צירוף סל בזה ודאי חייב בחלה דזה לא מיקרי לחלק.

שכתב דאם מקפיד על תערובתו מפני שרוצה לאפות כמה סוגי מאפה כגון עיסה אחת שמנה ואחת עם דבש וכדו' מיקרי מקפיד, ולא מהני אפ"ל כשצירפם בסל, חלת לחם סי' ה' סעי' ה', וכן נראה בפסקי חלה להרשב"א שער ב', אבל אם רק רוצה לאפות לחמים קטנים אין זה נקרא מקפיד ולכן אינו מועיל לפטרם מחלה.

יז) במעדני מלך הלכות חלה כתב דאם מחלק העיסות שלא לאפות עכשיו הכל אלא מסעודה לסעודה אחרת כמו משחרית לערבית וכ"ש מהיום למחר פטורה מחלה, וכן מובא בפת"ת סי' שכ"ו ס"ק ס"ק א', ועיין ס"ק י"ב שיש מחייבים בזה בחלה, ויש לדעת שאם בחלק אחד יש שיעור חיוב חלה יש להפריש מזה על כל העיסות אפ"ל העיסות שאין להם שיעור.

יז) כן מסיק למעשה בחלק לוי הלכות חלה בשם הגר"ש ואזנר שליט"א, וכתב שם דאלו העושים עיסה בער"ש וחלקם אופים מיד וחלקם מקפייאם לשבת אחרת ואז אופים אותן חייבים בחלה, וכן מצאתי בקונטרס מבית לוי יור"ד שכתב להפריש בברכה, וכן מסיק בשבה"ל חלק ד' סי' קמ"ד, וכתב שיש להפריש בברכה, וכן מצאתי בספר לקראת שבת פרק ד' שמביא בשם פוסקים דאין זה נקרא לחלק כיון שמשאיר הכל אצלו וגם אינו מקפיד שלא יגעו זו בזו אלא שכיון שאין לו עכשיו צורך בכל העיסה מחלקה ולכן יש להפריש חלה,

וחלק רכה. לשבת

ד' אינם ו העוגה ילוי יש כ מילוי ש כלל ו עיסה ז בחלק זה של מהחלק שיעור העוגה לק של זה של שאחד העיסה העיסה ק מ"מ לה כל הלישה לכאורה א חלק שמעתי ע אמ ת אבל פשיטא

ת הכל לק ורק ה אינו זה י"א ש בלא ס"ק ג'

76 יא. אם מחלקת מהחלות לבנותיה הנשואות שאינם אוכלים אצלה אם מחלקת לפני האפיה וכל אחת אין לה שיעור חלה אין צורך להפריש כלל חלה.

6 יב. ואם מחלקת אחר האפיה, יש להפריש חלה בברכה(יש).

הפ

א. אין מפרישין לשאר העיסו העיסות יהיו מוג

א) רמב"ם פרק ג' כ מוקף הוה מה' בנוע"ה תרו"מ סי' מוקף, וכן מבואר הדחק יש להקל כ וכן אם יש שיעור ו ששתיהם לפניו ואי זו בזו, וכן החלה א עצמה, אבל אין כ שלא נמצאת לפניו

ב) ועיין ברדב"ז נ ספק נקרא דמו או לא) ומותר להפ נקט בחזו"א דמאי הוה בגדר דמאי.

היוצא לנו מזו הפרישו תרו"מ מו לגבי הפרשת ח המאירי בחלה פר דמאי בחלה דרק ו להפריש, אולם שי דעמי הארץ הפרי

הערות וצינונים

ועיין בשו"ת שבה"ל חלק ד' סי' קמ"ה דכשעושין עיסה ע"מ לחלק לעצמו או לבני ביתו לעיסות קטנות ונאפות אחת אחת אין נזהרין בזה ומפרישים חלה כדעת הגר"א בס"ק ד' דפסק שדווקא ע"מ לחלק לאחרים פטור, אולם בס' דברי חמודות הלכות חלה סי' ג' כתב שאם מחלק לא משני למי, מקרי כונתו לחלק וכגון שכונתו לחלק ולאפות חלק היום וחלק למחר. והיום נהגו להפריש בברכה ועיקר הטעם בזה כיון שמחלקים רק אחר האפיה, כמבואר לעיל סעי' ב'.